

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. XI. 14 • Nr. 46(2072)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-5220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

SAUDI ARABIJA SUSTABDĖ ALYVOS TIEKIMĄ

Ryšium su Izraelio - Arabų karu, pasaulyje didėja alyvos krizė. Nugalėdami Izraelio nugalėti karo lauke, arabai visiškai sustabdė alyvos tiekimą Amerikai ir kitiems, jų nuomone, Izraeliui draugingiems kraštams. Kanada tebėra neaiškioje padėtyje; arabų diplomatai tvirtina, kad Kanada nėra "juodajam sąrašė", o praktikoje Saudi Arabija alyvos tiekimą jau sustabdė.

Daug priekaištų daroma Federalinei valdžiai, o ypač jos Energijos Ministeriui Donald Macdonald, kad jis krizės galimybių nepramatė ir nepratęsė alyvos vamzdžių iki Montrealio, kurie lig šiol iš Alberto atvesti tik iki Toronto. Tačiau, kai prieš porą mėnesių Federalinė valdžia paskelbė planą pratęsti alyvos vamzdžių iki Montrealio, tai Quebeco valdžia griežtai užprotestavo, kadangi tuo metu iš arabų ir iš Venecuelos alyvą buvo galima pirkti žymiai pigiau, kaip iš Alberto. Dabar, užsienio alyvos kainai labai pakilus, ta opozicija sumažėjo, tačiau vamzdžių atvedimas užtruktų bent du metu, taigi šiai žiemai tas planas jau yra be-reikšmis. Žadama, bėdai prišpaudus, alyvą iš Sardinijos iki Montrealio gabenti tanklaiviais, geležinkeliais ir net sunkvežimiais.

Esant dideliui alyvos trūkumui Amerikoje, Federalinė valdžia uždėjo

Albertos alyvai 40 ct. statinei eksporto mokesčių ir nuo sekančio mėnesio žada padidinti iki \$1.90. Tatai iššaukė didelį pasipiktinimą Albertoje, kuri pati viena norėtų tvarkyti jos ribose esančius žaliavų išteklius.

Visos tos alyvos suirutės pasėkoje benzino ir alyvos kainos vartotojams jau pakilo apie 20 - 30% ir dar galo nematyti.

Ministeris MacDonald

Izraelis ir Egiptas pasirašė karo paliaubų sutartį

VĖL PENKIEMS METAMS

Prieš šešerius metus Kanadoje buvo panaikinta mirties bausmė penkiems metams, išskyrus už nužudymą policininkų ir kalėjimo sargų.

Šiuo metu šis sprendimas vėl pratęstas penkeriems metams.

ETHIOPIJAI PAGELBA

Ethiopojoje dėl užėjusių saugrų yra sunaikinta apie 88 procentai raguočių ir derliaus, todėl 2 milijonams žmonių grėsia mirtis nuo bado.

Kaip pranešama

100,000 žmonių jau mirė nuo bado ir toliau jų žūsta po 1000 į savaitę, daugiausia moterų ir vaikų. Be Etiopijos, didelės sausras yra paltetusios dar ir Senegalą, Mali, Chad ir kitas Afrikos valstybes.

Kanada per Raudonąją Kryžių pasiluntė Etiopijai pagalbos už 50,000 dol.

PERMOKĖJIMAI NEDIRBANTIEMS

Darbo jėgos ir imigracijos ministeris Robert Andras praneša, kad Nedarbo Draudimo Komitetai patikrinus, išmokėjimai

mai už nedarbą buvo per-naudojami ir iki šių metų pabaigos apie 250,000 asmenų bus diskvalifikuoti.

Ministeris pranešė, kad nedirbantys negaus nė cento, jeigu jis nepasirūžęs bus dirbti.

IŠMOKĖJIMAI UŽ KVIEČIUS IR KITUS GRŪDUS

Paskutiniai išmokėjimai ūkininkams už 1972 - 73 m. kviečius, avižas ir miežius sudarys jiems didžiausias grynais pinigais pajamas, po Antrojo Pasaulinio karo.

Išmokėjimai virš \$374 milijonų dolerių, bus išsiunčiami ūkininkams ateinančios savaitės bėgyje.

UN STOVIO PATIKRINIMUI

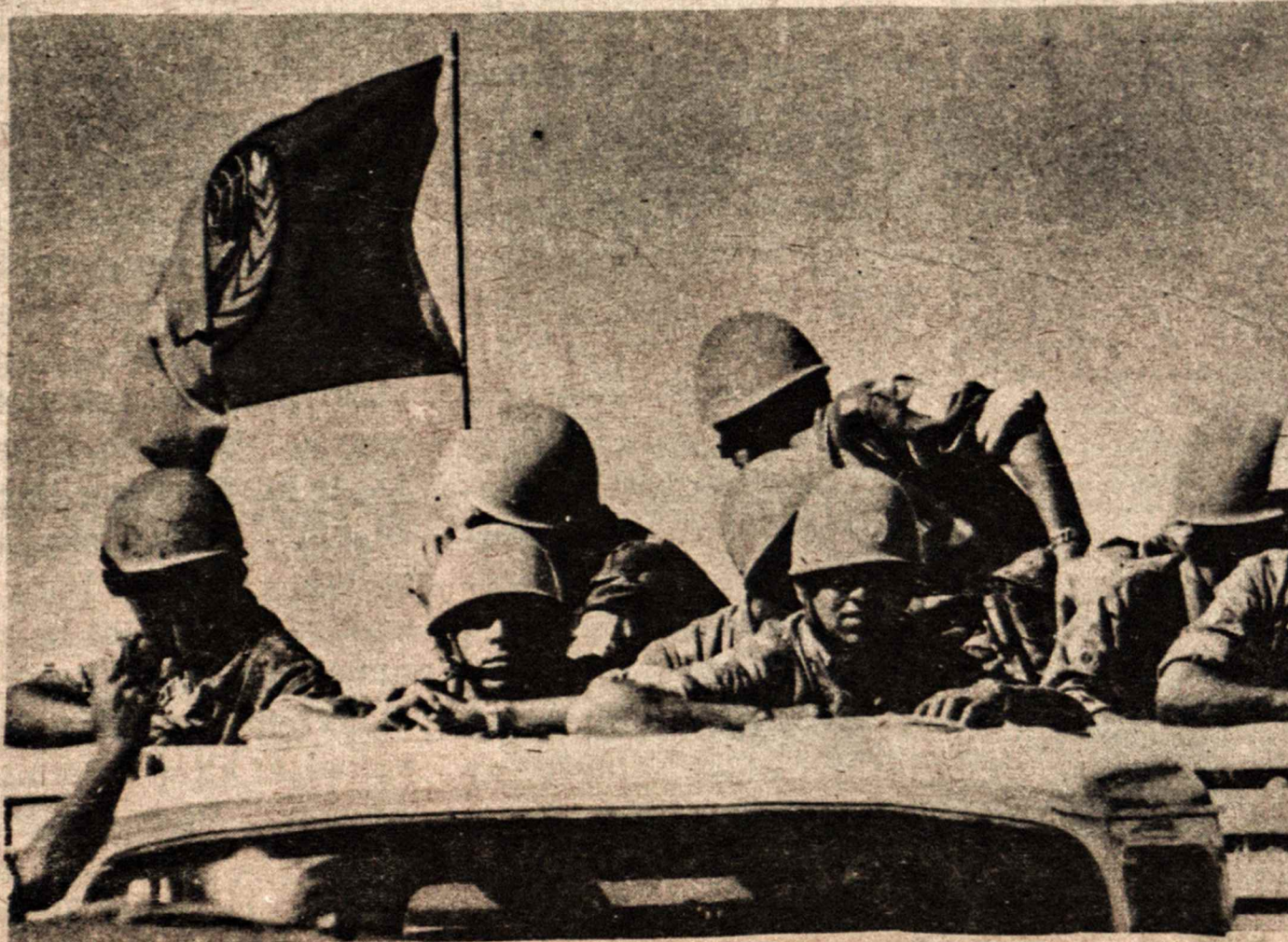
Vienuolika kanadiečių kariškių išvyko į Egiptą nušatyti UN ypatingojo stovio dalinių reikalus. Kanados kontingentas vadovaujamas Brlg. gen.D. Š. Nicholson iš Cornwall.

NUO CHOLEROS SIAUTĖJIMO

Reuterio agentūros žiniomis 28 šalys jau yra nukentėjusios nuo choleros siautėjimo. Iš jų 14 šalių Azijoje, 13 - Afrikoje ir Europoje. Choleros pasėkoje 25 žmonės mirė Italijoje.

PATVIRTINO NAUJĄJ ĮSTATYMĄ

Federacinis parlamentas Ottawoje jau patvirtino naująjį Kredito Unijų Įstatymą. Liko tik formali - senato patvirtinimas ir gubernatoriaus parašas. Naujasis įstatymas labai praplėš Kredito Unijų teises investicijų paskolų ir kitose srityse. Daugeliu žvilgsniu kredito Unijų teisės bus sulygintos su didžiųjų bankų teisėmis.

Jungtinių Tautų kariuomenė vyksta į Suezo sritį taikai įgyvendinti.

Paakutiniais laikais labai plačiai kalbama, kad šių dienų mokymas auklėjimas yra patekęs į krizę, kad jis yra tiesiog kryžkelėje, kad reikia naujų kelių, naujų būdų bei pakeitimų, norint išbrikti iš vių tų neekmių, kuriose paireiškia mokykloje ir kito moklo institucijoje.

Todėl dažnam iš mūsų gali kilti tokie klausimai: Kokio negerovės apnyko mūsų lituanistinį švietimą? Kas negera ir gal klaidinga yra šiame varblame darbe? Kas kliūdo mūsų švietimui?

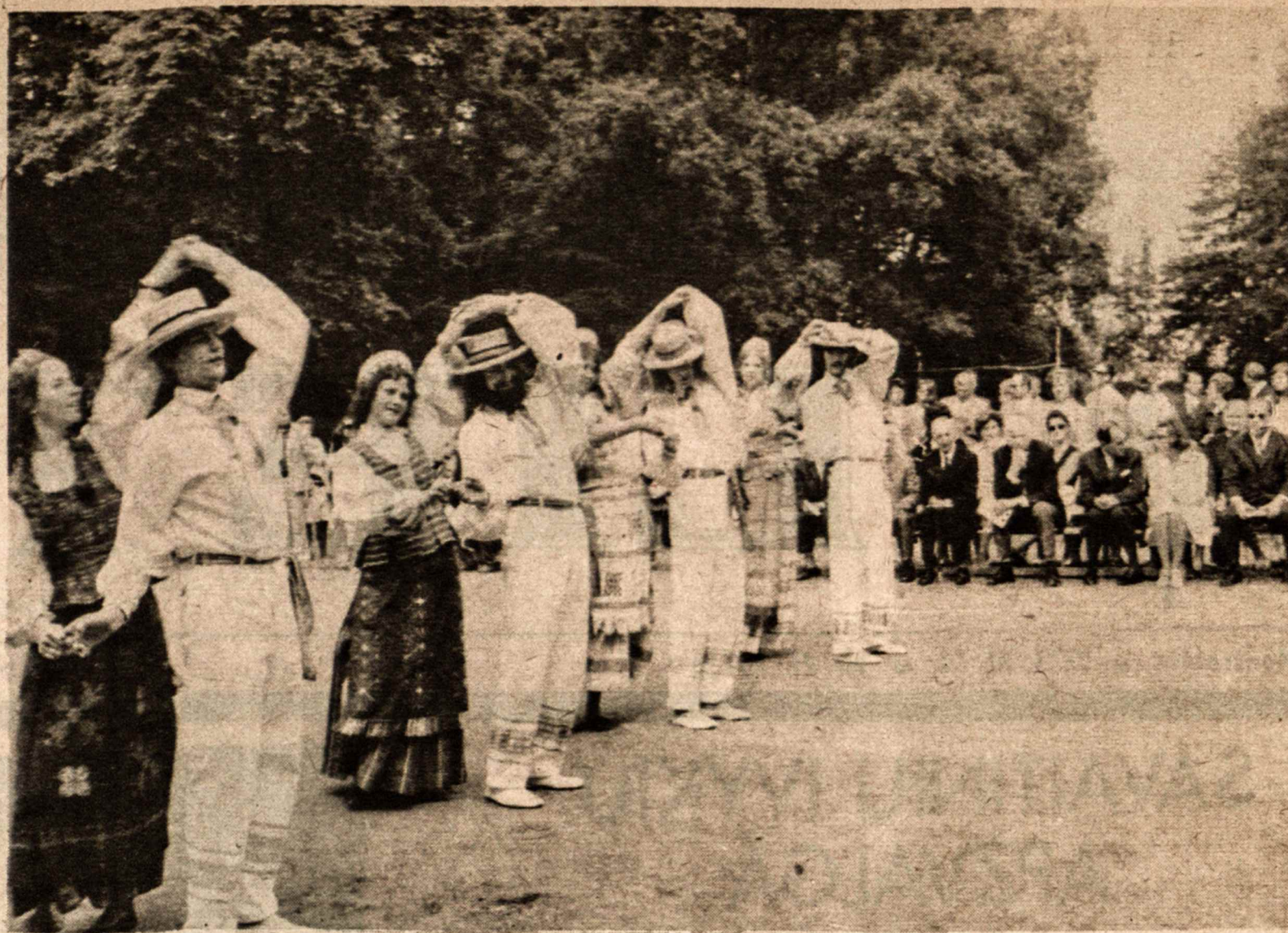
Pabandyti atsakyti į vių čia minimų klausimų iš karto būtų perplotoka tema. Ši kartą suotokime prie paakutiniojo iš jų. Reikia paatebėti, kad švietimo problemos buvo iškelto ir angliškoje paudoje. Teko nugirti ir atakymų, kuriuos gal verta būtų pritaikyti ir mūsų rūpimam reikalui.

Taigi, kas kliūdo lituanistiniam švietimui? Atrodo, būtų galima šitaip paamprotauti: Dabar švietimo klausimu veik kiekviena iš mūsų jaučia eakę ekperta. Todėl, tur būt, daug kas lit. švietimą ima kritikuoti, duoti patarimų, nurodymų, reikalauoti pagrindinių pakeitimų, palengvinimų, mokytojų, ir kitų šio ritie darbininkų vadinti atilikuais, be reikalo į švietimo darbą ikibuiais ir tiesiog tabdančiais pažangų, linkmą ir be

rūpečių gyvenimą, kurio mum dabar kaip tik reikia. Gal todėl nuiveliuojama ir gal net nuemukdoma mokyklų reikšmė bei autoritetas, nors tikrumoje tie "ekperta" iš tikro to nenori ir nenumato.

Tikrų ekperta gyvenime viada reikia. Kaip varbū yra ekperta dabar išbujojuje technologijoje. Bet ten ne kiekviena gali būti ekperta. Tam reikia tinkamo paaruosimo ir patirties. Medicinoje tik gydytojai vadintini ekperta. Tačiau švietimo rityje, me lyg turėtume ekperta per daug ir gal iš to "ekperta" gauybė kartais mūsų mokyklo suilaukia kliūčių ir neekmių.

Antra kliviny mum, tur būt, yra dviskirtingos ir viena kitai priešingo avoko. Būtent, jei taip galima išireikšti, mūsų supa kietoji ir minkštoji gyvenimo eiga apraiška. Kietąja apraiška vadintina mūsų mokyklo veiklo eiga. Kaip ten nebūtų, mokyklą reiktų laikyti darbo ietaiga. Čia juk ateinama šio to išmokti, čia būna laiko ir pamokų tvarkaraštis, čia skiriam tam tikri darbai namams, čia mokiny įjungiamas lyg į tam tikrų rėmus, planus, koncentrus. O šitokia mokyklinė tvarka vieniems daugiau ar mažiau gali patikti ar visai nepatikti. Taigi, mokiny šią eigą laikytų pažangų, linkmą ir be

Vasarlo 16-sios Gimnazijos mokinių tautinių šokių grupė, 1972 metais

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PATARTI KITAM YRA
LENGVIAU

NL šių metų 41 numeryje p. J. Gedvilas, kritikuodamas p. Balio svačio svarstymus toje pačioje "Nep. Lietuvoje", pastarąjį nori laikyti mitų kurėju ir pataria jam sugidaryti objektyvesnį vaizdą apie mūsų reikšmingus faktus bei įvykius. Tačiau, atrodo, kad ir p. Gedvilui lyg trūktų objektyvumo. Jei aktyti,

būtų pačiai mokyklai tam tikras stabdymas lauklinų vačių atveju.

Minkštąją arba lengvesniąją apraišką galima būtų taip aptarti: mažiau sia pastangų, daugiau malonumų, nuo mažiau viokių ipareigojimų, varžtų atelties perspektyvų. Tada juk lengviau būtų gyventi, arba dar aiškiau išireiškiant: džlaukimės be rūpečių šlaidieną ir... amaguriaukime. Nepaapltis, kad kai kam minkštoji gyvenimo apraiška lieka... svajone ir net realizuotina svajone. Todėl turbūt, ypač jauniesiems, kietoji gyvenimo apraiška išvirsta į sunkenybę... Tačiau daug kam atrodo, kad minkštoji apraiška gali atnešti ar net atneša klivinių ir neekmių.

L. Eimantas

kad B. svačia kuria mitus, tai būtų galima tvirtinti, kad ir p. Gedvilas yra pašinešęs į vieną dabar madingą dalyką: viur, viada ir už višką kaltinti tik amerikiečius. Jei p. Gedvilas kaltina amerikiečius banditizmu Pietų Vietname, tai kodėl jis ne vienu žodeliu nepaminė šiaurės vietnamiečių, jų suorganizuotų vietkongiečių ir kitų, kurie pirmieji užpuolė, nuteriojo Pietų Vietnamą ir paireiške žymiai didegnu banditizmu. Jei p. Gedvilas priekaištauja Amerikai, kodėl ji neužstojo Vengrijos sukilimo ir nepasipriešino Čekoslovakijos naujai aneksijai, tai objektyvumo dėliai gal reikėjo paminėti, kad ir Čilės marksistinio polinklo vadžla ne suilaukė jokio užstojo iš komunistinių kraštų. Taigi, negynė Vengrijos ir Čekoslovakijos Amerika, negynė komunistiniai kraštai ir marksisto Allende. Juk niekas negynė Pabaltijo, Suomijos ir kt. Yra daug "priežastų", kodėl niekas užpultų negynė. Būtų tai atskira tema, jei bandytume tai aptarti. Bet Pietų Vietnamo klausimas yra visai kitoje plotmėje. Amerika, Pietų Vietnamo paprašyta, stojo ginti užpultų. Iš ivystė žiaurus

ir višką naikinantį karą, ir daugiausia nukentėjo Pietų Vietnamas. Išvengti žiaurumų karo metu neįmanoma. Kodėl p. Gedvilas meta daug kaltinimų tik Amerikai ir visai nemini kitų. Atrodo, kad čia lyg trūktų logikos: Amerika kaltinama, kad neužstojo Vengrijos ir Čekoslovakijos ir vėl ta pati Amerika kaltinama, kad paprašyta, užstojo Pietų Vietnamą ir išivėlė į karą.

Pagaliau, kaip p. Gedvila, kaltinamas vien amerikiečius, priėmė šią oficialią žinią? Amerikos užsienio reikalų ministris Kissingeris ir šiaurės vietnamietis Le Duc Tho gavo šių metų Nobelio taikos premiją už Vietnamo problemos sprendimą. Atrodo, kad Niksono — Kissingerio ir Le Duc Tho užsienio politiką, siekiant pasaulyje taikos, Nobelio premijų Institutas nepasmerkė, bet pripažino. Tiesa, ir po sutartų paliaubų ir sutarties, į Pietų Vietnamą tikra taika dar neatėjo. Karo žudynės ten vis dar tebevyksta. Šiaurės Vietnamas ir jo talkininkai vis tiek pašlyžę pavergti Pietų Vietnamą ir nuo to jie niekad neatsisakys.

L. Damulis

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

KAME GLŪDI MŪSŲ ATEITIS?

Atrodo, kad atšakymas yra aiškus: "Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia". Bet kur glūdi mūsų praeitis?

E. Veikutis (TŽ, nr. 40, p. 3) tvirtina, kad "Vilniuje glūdi Lietuvos praeitis", t. y. "visą istorinę Lietuvos valstybę (ne tautos) praeities DIDYBĖ, karžygiškos laisvės kovos ir amžių eigoje kurto tautos KULTŪRINĖS ir MENO vertybės". Tik jis gali sakyti, kad šiuo klausimu "neturima gilio senovės rašytinių duomenų". Todėl visą dainelę ir prasideda nuo Mindaugo.

A. Guštaitis (NL, Nr. 30/31, p. 2) sako, kad "Draugas", pasitvėręs okupuotų balgus, nori Vilniui priminti vos 650 metų, dėl ko reikia protestuoti. Juk tai lietuvių tautos istorijos niekinimas. Tuo klausimu jis pasijuntęs NL rašinėli, kurio Draugas nepasigundino. Kur jis randa, kodėl neišpasigundintas?

Kodėl mūsų istorijos vadovėliai pradeda didingą praeities rimtą aprašymą tik nuo vytautinių laikų. Mindaugą laikydami "žiliausią senovę" (kaip ir K. Veikutis), kai Vakarų Europa tuo laiku jau turėjo 5-10 amžių didžiulius archyvus?

Kodėl mūsų tiegiams lengvai atsekamiems amžiams skiriama tik pora miglotų romantiškų puslapių, kai galima, pasirėmus Vakarų, Rūsų, Bizantijos, Arabų, skandinavų ir kitais labai gausiais ir niekeno neginčijamais šaltiniais atstatyti 3000 metų mūsų garbingos praeities?

Kodėl knygoje ir periodikoje ta senovė apelinama tylomis, o jei kada ir pasirodo kokys lyg ir praeities vaizdelis, tai jis skiriamas "vaikučiams" ir pilnas nuvalkiotų šablonų, o jei kiek rimtesnis, vis dėlto nieko bendra neturi su buvusia aplinka, nes tėra šių dienų žmonių elgsenos ir galvosenos fotografija, papuošta tik "lokalinė spalvos" vardais?

RAŠO JUOZAS BENIUS

Juk priešvytautinė mūsų istorija tiek sudėtinga ir taip giliai siekia senovę, jog tik kamai ją nušviesti ir dvylikos istorijų tomų nebūtų per daug. Tai kodėl? Noris rašyti atšakymus, kas liečia mūsų garbingą praeitį, ir pasigėmėti jėgų, atelčiai, tepasikaito jau seniau mano recenzuotą p. Česlovo Gedgaudo knygą "Mūsų Praeities Beieškant". (Galima gauti šiuo adresu: P. O. Box 5544, Santa Monica, Calif. 90405, U. S. A. Kaina 15 dol., apima 360 psl.)

KADA PIRMĄ KARTĄ PAMINĖTAS LIETUVOS VARDAS?

Prof. dr. J. Jurginis (mokslas ir gyvenimas, 1966, Nr. 9, p. 11 - idėta NL Nr. 42, p. 7) rašo, kad "pirmą kartą Vakarų Europos rašytiniuose šaltiniuose Lietuvos vardas paminėtas 1009 metais..."

Ligi šiol paprastai mūsų Lietuvos vardo kilmės atskleidimo žygi pradėdavome "nuo pečiaus". O pečius visai dar nesenas, — tai Šv. Bruno apaštalinio kronikos citata iš Kvedlinburgo metraščio užrašo 1009 metais. Kartais, magaryčioms, pateikiamas "net" ir Ipatiaus metrašties iš to paties laikotarpio (1040 m.: "Jaroslav ide na Litvu" (Jaroslavas eina karu ant lietuvių)).

Pastebėkite čia milžiniškos svarbos faktą: KIEKVIENOS EUROPOS VALSTYBĖS OFICIALI ISTORIJA PRADEDAMA NUO JOŠ KRIKŠTO! Atseit, "pagonių" istorija visiškai nesvarbi: ji mums tik akis gadintų... Prancūzų istorija pradėdama Klovio krikštu 499 m., nors kelių šimtų metų ankstesnių šaltinių yra kiek tik nori. Taip pat čekų, lenkų, Kijevo Rusos istorijas ištinka panašus likimas, nors jų raidas atsekame neabejotiniais dokumentais ligi žiliausios proistorės laikų. Ką bekalbėti apie mus, ilgiausią Europoje išlikusius tariaus "pagonimis". Mus pavaizduoja atsiradusius "iš nežinios"

13-me amžiuje. Čia matome religinį "tabu", pritaikytą praktikoje. Kas buvo anksčiau? Argi tai jau taip idomu? Argi tai jau taip svarbu? Todėl mūsų tūkstantmetės istorijos pergamentai — RUNRAŠČIAI BUVO VIENUOLIŲ STROPĖJŲ NAIKINAMI, o jų skaitymas, ar net priminimas laikomas nuodėme. (Štai kodėl pasigendama senovinių rašytinių dokumentų).

Šitai pavyko mus atkirsti nuo mūsų praeities. Tačiau Lietuvos vardo panaikinti nepavyko. Tam įrodyti turime išlikusių Vakaruose seniausių šaltinių, toli prašokančių tą nušibodusį Šv. Bruno (kurio pateikia p. C. Gedgaudas savo knygoje "Mūsų praeities beieškant", p. 17-20):

Pirmas šaltinis: Romos konsulo Valerijaus Flacco mūšis su Prūsais (Borus) 195 m. po Kr., prie Litano miško šlaures Italijoje.

Antras šaltinis: Letų sukilimas Belgijoje 336 m. po Kr.

Trečias šaltinis: Pagal Ammianus Marcellinus, kairiajame Reino krante, (taigi vėlesnių "frankų" teritorijoje) 357 m. po Kr. buvo "Prefectus Laetorum" istalga; pavaldiniai vadinami Laeti, Letes, Lites, Letovici. Palyginkite slavų — Litovci, pypač mūsų "vyčių" galūnę: Lietuva ičiai, arba senovės Liauda-Vyčiai.

Ketvirtas šaltinis: 451

m. birželio mėn., mobilizuojant Vakarų Europos tautas kovai prieš Atilą Katalonijos laukuose, konsulas Aetius ir karalius Teodorikis pasikvietė talkon taip pat ir saksonų, sarmatų, suevių ir jau minėtų Letų pulkus (sueves, letes). Čia pažymėtina, kad saksonais arba "sesnes" — sėsnomis buvo vadinami senprūsiai — Vakarų Prūsijos dešiniojo Reino kranto gyventojai. Prūsija tuomet tęsėsi pajūriais nuo Reino ligi Nemuno, ir vokiečiai dar šiandien tebevaroja tą Westpreussen pavadinimą.

Penktas šaltinis: 30-čiai metų praeities, Letų teritorijoje, kairiajame Reino krante, vyksta genocidinio tipo kautynės, aiškiai primenantios vėliau kryžiuočių naudosimą sistemą, kai jie žydinčias žemaičių, prūsų ir suduvos dalis išžudė ir išdegino, paversdami jas trakais (išdeginoto miško plotu). Tai burgundai veržėsi per Reiną į Prancūziją, iš jų gyvenamų vietovių Vokietijoje ir Šveicarijoje.

"Jinai zovada pralekia trakų (Trikes) galulaukes, artėja prie rikio (Riak) krašto ir, matydama tolyje išnykstančią Burgundijos sieną, maldauja savo palydovus Frankus — plėškite, deginkite, kairėje, dešinėje, dvylika mylių Gudvaldo (Gudebald) krašto" (Krotechildos giesmė, 590-591 posmai).

Šis šaltinis mums ypač idomus tuo, kad viename sakinyje cituoja net tris (gaila, kad sudarkytus) lietuviškus žodžius:

a/ trakai, kaip žino-

me, tai išdegintas miško plotas.

b/ rikis. Dar Daukantas pažįsta rykyš-valdovas, rykė-karalystė:

"Tij ponai wadinos rykejs arba karaleis". "Wadeno jį didfonjo konego arba rykio". (Būgos cituota).

c Gudvaldo lietuvių ausiai aiškinti nereikia, nes daugelio net šių dienų mūsų pavardžių prasideda iš Gud, o dėl B-V prie balsų svyravimo, tai Žemaitijoje ir dabar tebevaroja be skirtumo abilytis "bulbė-bulvė, senobinis — senovinis, ir t. t." Gi ankstyvais viduramžiais ta pati raidė buvo įvairiai tariama pagal kalbą ir vietovę Europoje. Kas svarbiausia, tie lietuviški žodžiai "savo vietoje", — jie ne tik nedarė prancūzų sakinio minties, bet jį papildė, paaikšina.

(Bus daugiau)

JONO VIKINTO IPĖDINIAMS

Šių metų rugpjūčio mėn. New Jersey valstijoje mirė JONAS VIKINTAS — ŠIKERIS palikdama šiek tiek turto. Yra žinoma, kad vokiečių okupacijos metu mirusiojo brolio Juozas Šikeris gyveno Kaune ir turėjo šeimą, bet nuo antrosios rusų okupacijos jo pėdsakai yra dingę.

Patys ieškoma arba apie jo šeimos likimą žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke tokiu adresu:

Consulate General of Lithuania,
41 West 82nd street,
New York, N. Y. 10024.

Čikagos "Grandis" šoka tautinių šokių festivalyje P. Amerikos liet. kongrese. Sao Paule, Brazilijoje.

Nuotrauka R. Idikos

IŠ "ELTOS" BIULETENIO INFORMACIJŲ

VLIKO ŠEIMAS

Šių metų Vliko šeima, įvyk, gruodžio 1-2 d. d. Lietuvių Namuose, Toronte, Kanadoje.

Apie Vliko veiklą kalbėjo jo pirmininkas dr. J. K. Valiūna, vicepirmininkai—J. Valaitis ir A. Vakelelis. Apie Tauto Fondą kalbėjo jo pirmininkas prelata J. Balkūna ir Kanado atstovybės pirmininkas A. Kuola. Atskira problema nagrinėta: Lietuvo ruošima— Draugo redaktoriui B. Kvikly, žmogau, nutelėtinima, okupuotoje Lietuvoje—dr. K. Karvell, Rytprūčių ateities problema—prof. M. Braka, Vlika Lietuvo pogrindyje (minint jo 30 metų sukaktį)—per vakarienę kalbėjo vicepirmininkas J. Audėna.

• Vilniaus vaikų choras "Ąžuoliukas" (55 berniukai ir 25 vyreni jaunuoliai) palio viduryje koncertavo Rytų Vokietijoje: Lelpege, Drešene, Frankfurte prie Oderio, Magdeburge, Berlyne. Dainavo lietuvių, rusų ir Vakarų kompozitorių kūriniai.

VLIKO TARYBOS POSĖDIS ĮVYKO SPALIO 11 d. NEW YORKE

Taryba išklauė iš Amerikos Valdžios informacinį pranešimą. Vliko pirmininkas, dr. J. K. Valiūna, painformavo apie mūsų delegacijos sudarymą Helinkui ir kad ji buvo pavadinta Vliko delegacija, o ne Lietuvo. Pavadinti Lietuvo delegacija būtų buvę galima, jei ji būtų sudaryta, diplomatai vadovaujant, iš Lietuvo diplomatu ir Vliko talkininkų. Tad Vlika, kuri atstovauja tautai, sudarė delegaciją savo vardu. Tačiau konferencijoje elgai ir toliau tebeti bei reikalui ištikus, reaguoti, visai glaudžiai bendradarbiaujama su diplomatinė tarnyba. Drauge dirbama su latviais ir estais.

Apie ruošiamą mūsų veiklų darbo konferenciją Tarybą informavo Vliko vicepirmininkas J.

Valaitis. Ji pabrėžė, kad dėl pakeltimų Paaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybėje, numatytoji konferencija gal galėtų įvykti tik 1974 m. pradžioje. Konferencijoje reikalam apvarcyti ir Paaulinė Baltų santalka, pakirčiai panagrinėti, numatoma specialus Tarybo posėdis.

Vicepirmininkas J. Audėna painformavo apie paruošimą Vliko selmul. Pranešėjas, prašė Tarybo narių, kai seima vyk Kanadoje, kirdami savo atstovų selmul, parinkti Kanadoje gyvenančių amenti.

• Lapkričio 25 d. Vlikui sukanka tridešimt metų. Giedama šia sukaktį uateitimi. Taryba nutarė paruošti naują Lietuvo laivinimo programą, galre ir pavadė tokį projektą sudaryti Politinei ir telčių komitėjai.

• Okup. Lietuvoje susuktas didelis istorinis filmas "Herkus Mantas" apie pakutinį didesni senprūsių sukilimą prieš kryžiuočius XIII a. Prūsai, tieša, buvę sumušti, bet neišnaikinti. Lietuvių spaudoje pasigirdę balsų, kad lenkams ir vokiečiams besiginčijant tarp savęs dėl Koperniko, reikėtų turėti galvoje dar trečią galimybę: jau prieš šimtą metų dr. Bašanavičius nustatė, kad "etnografiniu ir antropologiniu" požiūriu Kopernikas buvęs tikras senprūsių palikuonis.

Kanado Lietuvių Bendruomenės aštuntojo Krašto Tarybo trečioji seija, įvykiu palio 27-8 dienomis Londone, praėjo kaip pridėra aukščiau. Kanado Lietuvių institucijai. Buvio Krašto Valdybo pirmininko g. Čepo išitarimu, Bendruomenės suvažiavima pirmą kartą per dvidešimt metų buvo taip išpūdingai uorganizuota.

Dauguma atstovų buvo apsiėję drauge Holiday Inn motoviešbutyje. Ten pat vyko posėdis, pietūs ir iškilminga vakarienė, į kurią atilankė Londono burmistrė. Tie viešbutiu plevėavo mūsų tripalvė, iškaboje, atvykę pa veikinti lietuviškai ir angliškai. Šeštadienio vakare atstovai dalyvavo baluje mieoto centro alėje. Gaučiam dalyviams dainų ir tautinių šokių programą atliko Londono jaunimo vienetas "Baltija". Šokiama grojo iš Chicago atkvieta neolituanų orkestra. Idomiai kambėjo "rock" melodijoje lietuviškai žodžiai.

Ypatingo organizacinės tvarkos ir gero aplinkumos beabejo pavelkti, prie žaliai dengtų stalų suėdė atstovai seiją praleido darbingai. Nebuvo įprastai užimtų kalbų ir dažnai bepraamių ginčų, todėl ir suvažiavimas baigtas pušvalandžiu ankčia nei buvo numatyta.

Tam pagelbėjo daugumos rutininių pranešimų paruošimas raštu ir iš

anketo išsiuntinėjimas atstovams. Teliko keli akivaizdiniai pranešimai ir paklausimai dėl raštiskų.

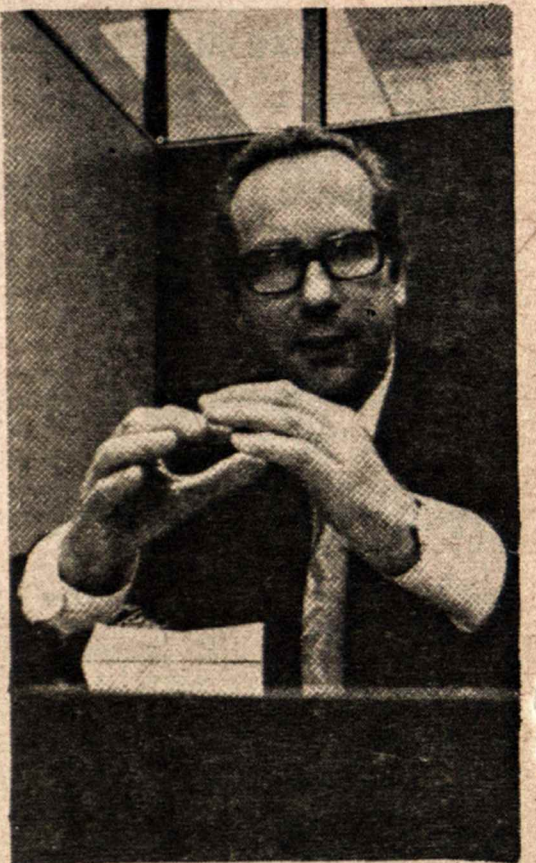
Seijos nuotakai daug davė ir atstovų iš tolimųjų apylinkių dalyvavimas. Po vieną atvyko iš Vancouverio, Edmontono ir Winnipeg. Deja iš Montrealio tepaširodė Petras Lukoševičius, kurį, žinoma, atstovo gerą būrį. Iš toli atvykusių atstovų kelionės išlaidos padengtos iš Londono apylinkės išrūpinto valdžio paramos.

Išskirtinu dienotvarkės punktu buvo simpoziumas: "Kanado Lietuvių bendruomenės ekančiame dešimtmetyje". Montrealiečiui dr. P. Lukoševičiui vadovaujant, keturi talo dalyviai (Grażina Petrauskienė iš Londono, Kęstutis Šeštokas iš Hamiltono, Algis Puteris ir Antanas Rinkūnas iš Toronto, taip kaip ir kalbėjo išalės, iškėlė daug sumanymų bendruomeninei veiklai ateityje. suvažiavima, įpareigojo Krašto Valdybą simpoziumo išvada suuredaguoti ir paskleisti apylinkėms ir spaudai.

specialiame uirinkime labiau techninė prame pakeičiu statuto punktai. Įteisingas kooptavimas į Krašto Valdybą nedaugiau trečdalis rinktų narių ir išbrauktas solidarumo mokečio dydžio nuakymas.

Nuėmtyta paruošti brošiūrinio pobūdžio informacinį leidinį apie Kanado Lietuvių anglų kalba. Dabar neturima parankios medžiagos pakeidimui kitataučiuose įvairiomis parogomis. "Lithuanians in Canada" knyga yra daugeliui atveju perstambi, kaip žada būti ir Romo Vaštoko ruošiamas darbas.

Taryba taipogi nutarė Bendruomenės archyvus augojimui perduoti Kanado Valstybiniam Archyvu, kuri yra pažadėjęs kelti mikrofilmine koptija duoti Bendruomenės reikalam solidaru-

Londono apylinkės valdybos pirmininkas Edmundas Petrauskas. Jo vadovaujamos valdybos, vietinių organizacijų bei daugelio londoniškių rūpesčiu ir talka buvo surengtas sėkmingas Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimas.

mo mokestis pakeltas nuo dviejų iki trijų dolerių, sekant bendrą kainų pakėlimą.

Atskirą pranešimą apie ekančią, jau dvidešimtą Lietuvių Dieną padarė winnipegietis p. Gabrys, Diena, arba dienos, įvykis Winnipeg birželio 29 - liepos dienomis. Jau vykta paruošiamieji darbai, rūpinamasi tik kad atvyktų kuo daugiau rytų Kanado Lietuvių. Krašto Valdybo pirm. E. Čuplinas pakatinančiai pareiškė, jog jau planuojama amdyti lėktuvu, telieka klausima kelių jų reikėlą.

Priimtos Krašto Tarybos rinkimų taisyklės, kuriomis jau vadovautasi ir ankčiau. Lygšoliai buvo renkami 55 atstovai, dabar bus 57. Matydami toki gražų Londono Lietuvių darbą, atstovai nebuvo priešingi jų atstovų skaičiaus pakėlimui nuo dviejų iki keturių. Taryboje pilnatiesiai dalyvauja ir apylinkių pirmininkai bei Krašto Valdybos nariai.

suvažiavimui palibavę atilankė televizijos reporteriai. Vėliau, per vietinę totį, buvo pakartotinai perduota pasikalbėjimas su Krašto Valdybo pirmininku Eugenijumi Čuplinku. Žinių apie suvažiavimą buvo ir London Free Press dienraštyje. /a.

Dabartinė KLB Krašto Valdyba: Sėdi iš k. A. Kuolienė, E. Čuplinskis (pirm.), L. Gvildienė; stovi iš k. B. Breichmanas, J. R. Simanavičius, A. Žilinskas, L. Tamošauskas ir A. Banelis.

(TĖSINYS - 4)

PAŠ SUVALKŲ LIETVIUS

Pažinti su to krašto lietuviais teko padaryti bedidelių formalumų. Iš anksto ketinau juos aplankyti. Tik nežinojau, kaip aš pas juos pateksiu. Varšuvoje gavau veiką patarimą: važiuok tiečiai į Puncą, ir viškas suitvarkys savaimė. Taip ir padariau. Autobuse, kur mušė vežė iš suvalkų į Puncą, radau lietuvių. Tarp jų buvo pora studentų. Atsidūrus vietoje, jie per keliolika minučių surado šeimą, kuri apimė mane globoti. Taip viškas ir suitvarkė savaimė. O to globo dėka galėjau apvažiuoti ir apžiūrėti višą Puncos kraštą.

GEOGRAFINIS KRAŠTO VAIZDAS

Kalbant apie tą kriti, vartojama keleta vardu: suvalkų kraštas, suvalkų trikampis, Puncos kraštas, seinų kraštas. Tų trijų miestų vardai apibūdina ne tiek to apylinkę geografiškai, kiek jo istoriją. O ta istorija kinta ta pačia linkme, kaip ir višos mūsų tautos istorija. Prieš kelia dešimt metų buvo tiklu kalbėti apie suvalkų lietuvius, bet jau kuris laikas kaip lietuviai iš to miesto buvo išgyvendinti. Krašto širdimi liko seinai, vykupo Baranauko sostamiečiai. Bet po šio karo lietuviai buvo išstumti ir iš seinų. Taigi liko tik Puncas, jau ne mieštas, o bažnytkaimi. Bet jį irgi dabar ne grynai lietuviškai kalba.

Tą kraštą sudaro keliolika kaimų, išidėčių Lietuvos pasieny. Šlaurė vakaruose jį atiremia į aukštumą, kurio kerta Lietuvos sieną. Einant į pietų rytus, krašto vaizdas uplokštėja. seinai tovi jau beveik lygumoje.

To kalvo dažniau yra raudonmolio: graži kviečių ir dobilų žemė. Višas tai duoda lietuvių ūdyboms tam tikrą pobūdį.

ŪKININKŲ GYVENIMAS

Po ilgų kurdo metų, Puncos ūkininkai atkuto.

To atkuto žymė rado i kiekviename žingnyje. Bet kurioje ūdyboje kyla naujų cementinių trobečių sienos, arba pilkuoja seniai užbaigtų pastatų stogai. Namų viduje nauji baldai ir nauji įrengimai.

Iš kur tas gerbūvis? Jie gauna iš pagerintų žemės gaminių kainų, valdžio pastatų katinti gamybą ir, žinoma, iš pačių ūkininkų veržlumo bei darbštumo.

To e molio žemėje gerai auga dobilai. Taigi, kiekviename ūkyje jų matyti didokai laukais. Antroji žolė paprastai laikoma ekla. smarkiai išplėtota gyvulių auginimas, ypač kiaulių. Dažnai ūkininkas jų parduoda po keliasdešimt. Daug dėmesio kreipama ir į pieną. Specializacijos atveju labai maža. Višas verčia i ir dobilai, ir karvėmis ir kiaulėmis. Aprūpinimas įvairiais pašarais nėra tikras. Taigi, kiekviena stengiasi višą gaminti namie.

Nežiūrint tokio darbo ūkininko, gamybinuma yra dideli. seinų apkriti tuo atžvilgiu užima pirmą vietą Baltstogė vaivadijoje, o ta vaivadija višoje Lenkijoje.

Bet ir tame gerbūvyje, gyvenimas nėra lengvas. svarbiau, dėl žmonių toko. Jaunųjų didelė dalis išeina i miestus. Darba daugiau tebedirbamas arkliai. Jei traktoriai būtų laisvai perkami, savaitė bėgyje pamatytumėt jų po vieną egzempliorių beveik kiekviename kieme. Bet jų trūksta, nor seinų apkričiai jų pakiriama dideinė kiekis, negu kitur.

Didelė ūkių dalis vargiai ar betinka darbui traktoriais. Jie tik vidutiniškai ar maži (10-25 ha) kad ir dideinė negu kitoje Lenkijoje srityje. Taigi, viena traktorių apdirbtų kelių tokių ūkių. Kartais juos ir perka keli ūkininkai suidėję. Yra mašinų ratelių, kaip ir Rušijoje. Žmonės jų nemėgta: mašiną gauni ne tada, kada jų reikia, bet kada jos yra laisvos ir neugedusios.

Ta žemė traktorių darbui dažnai netinka ir dėl savo kalvotumo, taip pat ir dėl laukų ukapojimo i mulkių gabalus.

Baisi erozija alina tas kalvas, nor daugumoje ir molingas. Žmonės net nebando su ja kovoti. Arima daroma ne aplink kalvą, išlaikant vagų lygmenį, bet kaip papuola: dažnai nuo viršaus i apačią. Ir taip quarto dirvo paliekama per žiemą. Taigi vanduo plauna pūveną ir trašą žemyn. Alinimui pagreitinti, kartais net šlaudai udeginami vietoje. Neucėjant apdirbti, taip greičiau: nereikia jų vežti i daržinę. Be to, mėšla kitam pačirodo ir nereikalingas. Stebuklu, turi atnešti cheminę trąšos. Amerikinė taktika užlieja pasaulį.

MOKSLAS VAŽIUOJA I LAUKUS IR I LANKAS

Progreso karštligė erga ypač žemės ūkį tvarką luokniai. Pavarai laukų pervažiuoja valdžio traktoriai, vilkdami didžiulius bojus. Ar ūkininkas to nori ar nenori, jo pažėliai apipurškiami moklo skiediniu. Tai cheminė nužolinimas, gerbiamieji! Tačiau niekas neuka galvo dėl to, kad tie chemikalai nuteka i lietumi i upokšnius ir ežerus, o po žemiu i šulinius, kad jie pripildo karvių pieną ir teka žmonių kraujuje.

Žiūrėdama, i tuo chemikalais aplietus laukus, viškiek gaujai nuėtu plktžolėmis, priiminiau,

(Tėsinys iš praeito nr.)
L. kariuomenės užuomazga ir branduoli/ sudarė savanoriai. Kovoms frontuose pasibaigus, už didžią savanorių dovaną - tautai laisvės iškovojiimą, - laisvės žygių dalyviai savanoriai, oficialiai i statymu pavadinti KŪRĖJAI - SAVANORIAI ir apdovanoti specialiu medaliu su įrašu: "1918-1920 metų SAVANORIUT".

Šią istorinį branglį sukakti minint, prisimena ir idomegni-būdingeni pirmieji kariuomenės kūrimosi meto, savanorių gyvenimo epizodai. Pasak patarlę: - kiekviena pradžia sunki. Ypač sunku buvo iš nieko, vien tik su gerais norais, iš višų pušų priešų apsuptiems ir puolamiems suorganizuoti kariuomenę ir tuojaus paruošti ją kovai. Ne višus ano meto sunkumus, kliūtis, nedateklus, trūkumus ir vargus, bet tik pačius būdingiausius čia paminėsiu. Patys pirmieji savanoriai buvo apgyvendinti Lietuvos Tarybos rūmų rūsyje be jokių patogumų - guolių, prausyklų, viryklų ir t.t. Mūsų sostinėje, kaip ir višoje

kad lenkiška sūris mėgiama Kanadoje. Ji nebrangu ir gerai padaryta. Žmonės jį mielai perka, tikėdami, kad gal kartais Lenkijos pienas yra mažiau užnuodytas, negu Kanados. Vargšai kanadiečiai! (B. d.)

Kūrėjai - savanoriai: iš k. J. Jareckas, K. Petrauskas ir J. Gaidelis. Nuotr. M. Nagio

55-ji KARTĄ LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMĄ MININT

"Nieko nereiškia tautos teisė, jeigu jos neparemia tautos kalavijas".

Lietuvoje dar tebeviešpatavo griežta vokiečių karinė valdžia. Okupantai visai nemanė leisti mums organizuoti sąvąsias ginkluotas pajėgas. Jie sekdami mūsų pastangas, tik ironiškai šaipėsi iš jų. Tik lapkričio mėn. fronte prie Marnos jų reikalams katastrofiškai pašlijus, jiems teko, kaip sakoma, "atleisti vadžias". Todėl, nors oficialaus sutikimo mums ginkluotis vis dar nebuvo davę, bet žinodami, kad buriamės ir kaip įmanydami ginkluojamės - žiūrėjo "pro pirštus". Vienok, nei kareivinių, nei ginklų, nei amunicijos mums nedavė, o gatvėse sutiktus ginkluotus mūsų kareivius - nuginkluodavo! Kaip žinia, Rusijos revoliucijos poveikyje, vokiečių kariuomenė buvo gerokai demoralizuota, po įvykusių perversmo, karininkų vadovybė nušalinta, ir kareivių reikalus tvarkė jų pačių išrinktas karinės tarybos "soldatenrat'ai". Kartą į salę, kurioje vyko "goldenrat'o" mitingas, koku tai būdu išbrovė mūsų karo gydytojas/ tada karinių laipsnių dar nebuvo įveista/ Vl. Nagevičius, kuris tik jam vienam būdingu rimtumu ir drąsa, kreipėsi i ten buvusį vokiečių centro valdžio karinį reprezentantą, dr. Zimerlę, pareikšdamas, jog Vilniuje jau esą sugirinkę 500 lietuvių karių - savanorių, gi, kita tiek jau žygiuoja i Vilnių, taipgi nemaža jų /kareivių-savanorių/ esą įvairiais reikalais Vilniaus apylinkėse. Pareikalavo kareivinių, ginklų ir amunicijos. - "Jeigu dar šlandieną šio mūsų reikalavimo nepatenkinsite, deja, mes, lietuviai, negalėsime laidoti Tamšai ir kitiems aukštiesiems jūsų karinės valdžios pareigūnams Vilniuje, saugumo. Kitaip - neatgokime už jūsų gyvybę. Mūsų kariai - savanoriai, nedraugingų apylinkių upami, gali ryžtis agresingam velksamam", - ultimaty-

(Nukelta i 12 psl.)

KAIP ŽEMAIČIAI PASIDARĖ SAMOJEDAIS

Mokslas turi savus anekdotus. Tas, kurį noriu papasakoti, priklauso filologijai ir etnografijai.

Jo istorija tokia: Sigismundas Herberšteinas buvo diplomatas ir rašytojas, imperatoriaus siuntinėjamas į įvairias XVI amžiaus valstybes politiniams reikalams. 1517 ir 1526 m. jis buvo siunčiamas į Maskvą ir abu kartu keliavo per Lietuvą. Savo keliones jis aprašė knygoje „Rerum Moscovitarum Commentarii“, kurią išspausdino Vienoje 1549 m. Vakarų Europoje ši knyga turėjo tokį pasisekimą, kad beveik kas antri metalo buvo perspausdinama, o 1567 m. Bazelyje išėjo vokiečių kalba pavadinta „Moscoviter Wunderbare Historien“. XVIII a. ji buvo išversta į rusų kalbą.

Į lietuvių kalbą išversta tą Herberšteino teksto dalį, kurioje aprašoma Lietuva, o įspūdis į spaudai ruošiamą antologiją „Amžininkai apie Lietuvą ir lietuvių“ ir labai apsidžiaugiau gavęs iš Vokietijos Federatyvinės Respublikos naują, šiuolaikinį Herberšteino veikalo leidimą. Knyga, pavadinta „Sigismund zu Herberstein Reise zu den Moskowitern 1526“, išleista labai gražiai su spalvotu autoriaus portretu, originalo vaizdais, tarp kurių žymia vieta užima Lietuvos stumbras, pavadintas blzonu, ir gale pridėtu vardu paaiškinimu. Knyga išspausdinta Miunchene 1966 m. o spaudai ją paruošė T. Bruckmann.

Puoliau žiūrėti, kaip ji spindžia sunkiausią dalyką — nustato dabartinius vietų ir asmenų pavadinimus.

Camen — Uralas, Boristhenes — Dnepras, Cronon — Nemunas, Moroschel — tur būt, Marcinkonys, į šiaurės rytus nuo Gardino, Swintawa — Švenčionis, Perlat — Perloja, Walconik — Valkininkas, Medick — Medininkai, Hestiltschkami — Aiščiškės, Trocki — Trakai ir t. t. Stengiasi vietovardžius rašyti taip, kaip mes dabar rašome lietuviškai, ir daugumas parašyta visai taisyklingai. Tačiau pasitaiko ir nesusipratimų. Upė Merkys minima kelis kartus ir rašoma Merkyš, o aiškinant kur yra Rudininkai, toji pati upė vadinama Mereczanka, nors toje pačioje rodiklėje Meretsch — Merkinė, Nemetschin — ne Nemenčinė, o Niemenczyn. Aiškiai matyti, kad leidėja greta lietuviško vardo naudojo ir lenkišką, tad net tą pačią vietovę parašė dvejopai. Dėl to nesistebėkime, nes mes patys siūlome užsieniečiams rašyti nevienodai.

Bavarijos biblioteka Miunchene turi pirmuosius Herberšteino knygos leidinius lotynų ir vokiečių kalbomis. Bibliotekos darbuotojai ir T. Bruckmann ėmėsi labai atsakingo darbo — paskelbti vokiškąjį tekstą ne XVI amžiaus, o dabartine literatūrine kalba. Štai čia leidinio parengėja ir užkliuvo už žemaičių. Herberšteino knygoje Lietuvai skirti du skyreliai, vienas pavadintas „Aple Lietuvą“, kitas „Aple laukinius gyvulius“. Skyreliai vienas kitam pajungti, todėl skaitytojui nelengva susigaudyti, apie kurio krašto gyvulius ir žmones rašoma antrame skyrelyje. Pirmame pasakojama apie Lietuvos valstybę ir jos gyventojus lietuvių, o antrame — apie samogitus.

Papasakojus visas idomybes apie Lietuvos girių karalių

stumbrai, be naujos antraštės, toliau rašoma šitaip: „Sallis Samogithien atsiremia į Lietuvą ir į Baltijos jūrą. Ji per keturias vokiškas mylias skiria Prūsiją nuo Livonijos. Joje nėra miestų ir pilių; Lietuvos didysis kunigaikštis valdo ją per savo vietininką, vadinamą starosta, arba seniūnu“. Gyventojus Herberšteinas vadina samogitais.

Leidėja išvartė visokius žodynus, enciklopedijas, rado žmudžius, rado samalteu, bet samogitų neaptiko ir, remdamasi fonetiniu panašumu, nusprendė, kad samogitai — tai samojedai. Abu žodžiai ne tik prasideda kamlenu „sa-“, bet „g“ dažnai išvirsta į „j“, panašiai kaip iš generolo pasidaro jenerolas. Taigi Herberšteino tekste, išverstame į dabartinę vokiečių kalbą, Samogithien gyventojai vadinami Samojeden. Paaiškinimuose taip parašyta: Samalten — yėlesnis Kauno gubernijos pavadinimas, o Samogithien: kraštas samogedų gyvenančių Lednituotosios ir Baltosios jūros pakraščiuose prie Chalangos įlankos. Šitaip atsirado mokslinis anekdotas.

Priežastis labai paprasta: leidėjai nežinojo, kad „samalten“ ir „samogiten“ yra tas pats žemaičių pavadinimas, tik pirmas vokiškas, o antras — lotyniškas. Lenkai žemaičius pakrikštijo žmudzinais, tą vardą perėmė rusų autoriai, ir lotyniškasis pavadinimas seniai liko užmirštas. Taip literatūrine vokiečių kalba išleista Herberšteino veikale ir atsirado samojedai tarp Baltijos ir Nemuno.

JUOZAS JURGINIS

IŠKASTINIŲ GYVŪNŲ MIKROPASAULYJE

Geol.-min. m. k. Algimantas GRIGELIS

Šių dienų mokslas siekia pažinti įvairių Žemės istorijos periodų organinį pasaulį. Žymia šio pasaulio dalį geologinėje praeityje sudarė iškastiniai pirmuonys (*Protozoa*). Suprantama, išlikti nuosėdose galėjo tik tos rūšys, kurios turi kiaušelį, sudėtą iš mineralinės medžiagos — kalcito, aragonito, silicio arba iš sutvirtintų smėlio nuolauželių. Tokius kiaušius turi foraminiferos (*Foraminifera*), radioliarijos (*Radiolaria*), kai kurių žiuželių (*Dinoflagellata*) bei infuzorių (*Infusoria*) atstovai. Juos ir tyrinėja paleontologijos (mokslas apie iškastinius organizmus) atsaka — mikropaleontologija. Šių gyvūnėlių dydžiai tesiekia 0,2–0,4 mm, retos grupės — iki 2–3 mm.

Geriausieji ištirtos yra foraminiferos. Tai aukštos organizacijos pasiekusi pirmuonių grupė. Foraminiferos, nors tėra vienaląsčiai organizmai, pasižymi sudėtingu gyvenimo ciklu, kuris pasireiškia lytiniu dimorfizmu, labai įvairia kiaušelių morfologija bei išvaizda, dažnai nepaprastai sudėtinga kiaušelių sandara (fusulinos, numulitai).

Foraminiferos žinomos nuo Herodoto (V a. pr. m. e.) laikų. Jis pirmasis rašė apie numulitus Egipto piramidžių klintyse. Ilgą laiką buvo manoma, kad foraminiferos — jauni arba smulkūs galvakojai moliuskai. Taip juos klasifikavo ir Linėjus. Tik XIX a. ištyręs gyvas šiuolaikines foraminiferas, Diuzardenas nustatė jų priklausomybę pirmuonims. Mat, jų kūnas susideda iš protoplazmos ir neturi atskirų diferencijuotų organų.

Pirmosios iškastinės foraminiferos žinomos iš ordoviko periodo. Tai buvo gana primitivios formos ir palyginti paprastos sandaros organizmai. Plačiau vystytis foraminiferos pradėjo devono periode. Karbonas buvo pirmasis jų klestėjimo laikotarpis. Tai buvo dugninės gulinčios arba šliaužiančios formos. Todėl jos labiausiai paplito negilių jūrų baseinuose. Rytinėje Rusų platformos dalyje bei Prieuraleje, Šiaurės Amerikoje, Japonijoje ir kitur dabar randamos karbono periodo fusulininės klintys, sudarytos beveik vien tik iš fusulinų kiaušelių.

Nuo vėlyvosios kreidos laikotarpio prasidėjo antrasis foraminiferų klestėjimo etapas. Evoliucijos bėgyje jos labai diferencijavosi ir išplito visose jūrose ir vandenynuose. Atsiradusios planktoninės (aktyviai arba pasyviai plaukiojančios) formos reiškė esminį suolį foraminiferų vystymesi: tada jos paplito didžiulėse vandens storumėse. Viena iš pirmųjų planktoninių foraminiferų rūšių autoriaus buvo surasta Lietuvoje, viršutinės jūros dariniuose. Ji paplitusi ir kitose Europos šalyse: Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje.

Dabartinėse jūrose ir vandenynuose foraminiferos labai plačiai paplitusios. Jos labiau mėgsta normalaus druskingumo šiltus vandenius, todėl apie pusiaują jų labai gausu. Foraminiferų viename m³ vandens čia būna per 100, o kokolitoforidų, kuriomis jos minta, — arti 300 000. Foraminiferos gy-

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliudos romano „Sunkiausiu Keliu“)

Pirmame „Vyriausybės Žinių“ numeryje Sleževičius stebėjo tūrio ir stiliaus požiūriu įdėtus įstatymus. Čia išspausdinti keli pirmojo Kabineto įstatymai, Laikinosios Konstitucijos pamatiniai dėsniai, Vilniaus Universiteto statutas ir jo Vyriausybės deklaracija.

Ant stalo stūksojo visa krūva pranešimų apie raudonuosius. Iš Daugpilio pasiekė kapsukinės vyriausybės spauda. Joje rėkė apie masinį ir jam įtartino tikrumo lietuvių veržimąsi į bolševikinius būrius. Kalbėjo apie Rokiškio būrio sudarymą, apie raudonąjį Panevėžio batalioną, apie Baltušio-Žemaičio ir karo komisaro Grybo Šiauliuose formuojamą pulką. Skelbė, kad tam pulkui jau priklauso tūkstantis vyrų. Čia aiškėjo, kad kažkoks Andriejevas valdo Kupiškį. Rašė, kad Pirmosios lietuvių brigados štabo viršininkas Karro pranešęs apie Internacionalės latvių divizijos atsiradimą Šiaulių apylinkėse.

Jungtinė Lietuvos ir Baltarusijos kompartija šaukė:

„Buržuazija ginkluojasi, tveria savo miliciją ir savo kariuomenę. Nei vieno kareivio ir milicianto jūs neturite jai duoti. Kad apgynus savo reikalus, ir jūs turite ginkluotis, tverti savo Raudonąją Gvardiją. Visi darbininkai turi būti apginkluoti ir pasirengę stoti į kovą dėl savo teisių.“

Kitame atsišaukime jis skaitė:

„Kelkite sukilimo vėliavą! Visi proletarai, be tautų skirtumo, imkite ginklus!“

Nors jų spaudoje pasitaikydavo nemaža ir lietuvių vardų: Norvidas, Laukaitis, Sotelis, Budinas... tie vardai tačiau nuolatos kartojami ir buvo matyti, kad tai asmenys be pakaitalo. Matėsi lietuviškų pavardžių badas, atidžiai suslepiamas vardų kartojimu. Kapsuko vyriausybės apsikimas Daugpilyje turėjo savo prasmę. Su Lietuvos teritorija reikėjo rišti per Zarasų apylinkes, tirštai apgyventas rusų sentikių. Kapsuko spau-

dos riksmas tikru kontrevoliuciniu baubu pristatė besikuriančią Lietuvos savanorių kariuomenę. Sleževičius matė čia du momentus: Kapsukas neturėjo geros žvalgybos, kuri patirtų realybę ir bijojo, kad nepriklausomos valstybės judėjimas galės plisti ir didėti. Labai ironišku atsakymu į isterines Kapsuko žinias buvo sugestijos, kad savanorių judėjimas yra tikroji kliūtis raudonai invazijai.

Sleževičius vaizdavosi raudonarmiečių sambūrius Molodečnos stoty ir karininko Jakšto parneštą žinią apie Pabradės stoty stovintį šarvuotąjį traukinį. Čia glūdėjo tikros grėsmės šaltiniai. Kapsukas tik vilkosi paskui bolševikinę armiją, kaip visad slinkdavo pilietinio karo aplinkybėse teroristiniai čekistų būriai. Tik raudonajai armijai užgrobus vietovę, čekistai įnikdavo į hijėnų pareigas. Be reguliarios raudonosios armijos Kapsuko judėjimas buvo niekingas farsas. Tai buvo šmaikštus blefas, kuriam paremti Kapsukas švaistėsi lietuviškomis pavardėmis, daugino būrių kiekius ir kareivių skaičius.

Bet ir lietuviškų dalinių kareiviai Kapsuko žinioje buvo caro rusų kariuomenės belaisviai, „plenčiai“. Jie pildė kapsukinius būrius.

Jausdamas iššifravęs didįjį Kapsuko farsą, Sleževičius padėjo ant krūvos spausdinių, gautų iš Daugpilio, naują „Vyriausybės Žinių“ numerį, pirmąjį atstatomos Lietuvos istorijoje, ir grožėjosi kuklia spaudinio išvaizda.

— Kas gali ispėti, — galvojo, — gal būt, po kelių šimtų metų tos „Laikinosios Vyriausybės Žinios“ bus lietuvių muziejuose greta „Lietuvos Statuto“ tomų?

Ant kapsukinio blefo jis padėjo pirmąjį Lietuvos Vyriausybės leidinį! Kas kad bolševikinio fronto grandinė sustojo Pabradės - Švenčionių - Lydos geležinkelio linijoje! Nesvarbu, kad pirmomis sausio dienomis vokiečiai ketina atiduoti Vilnių bolševikams! Jis instinktyviai juto didelę lietuviškų jėgų sanaują Kaune, Pakaunijoje, Žemaičiuose, Dzūkijoje ir Suvalkijoje. Strategiskai Vilnius gulėjo netoli prarajos, Kaunas atrodė pasipriešinimo širdimi...

Sleževičius vėl griežtai kreipėsi į vokiečius. Jis

vena ir šaltuose subarktinų jūrų vandenyse bei pusiau geluose pakrančių baseinuose. Tačiau jų čia dešimtis kartų mažiau.

Baltijos jūroje šiuolaikinės foraminiferos kol kas mažai ištirtos. Lenkų mokslininkės I. Brodniewicz duomenimis, jų kompleksą sudaro 55 dugnines rūšys o planktono atstovų visai nerasta.

Dabartinių jūrų ir vandenynų dugne foraminiferos dažnai sudaro pagrindinę nuosėdų masę. Nugaisusių planktoninių gyvūnelių kiaučiai pamažu 2 cm s greičiu leidžiasi į dugną sudarydami vadinamąjį globigerininį dumblą. Foraminiferų šių nuosėdų 1 g yra 10–20 tūkst. Ir tik nuo kritinio 3700 m gylio (nuo šio gylio kalcitas tirpsta jūrų vandenyje dėl padidinto slėgimo) foraminiferų nuosėdose mažėja, ir globigerininis dumbblas užleidžia vietą raudonajam gilavandeniui molui.

Giluose vandenynų baseinuose šios nuosėdos kaupiasi labai lėtai — tik iki 2 cm per 1000 metų. Tačiau geologinės epochos trunka milijonus metų o 10 mln. metų pakanka susidaryti 20 m storyme. Negiliose jūrose tokios nuosėdos kaupiasi kur kas greičiau. Karbonatinių uolienų (kreidos, mergelių) storymės, siekiančios šimtus metrų storio ir sudarytos beveik vien tik iš fo-

raminiferų, atsirado vėlyvosios kreidos bei paleogeno metu. Jos paplitusios dideliuose pusiaujo ir subtropikų plotuose visame Žemės rutulyje. Pietinėje Lietuvos dalyje taip pat gausu vėlyvosios kreidos uolienų, susidariusių iš foraminiferų kiaučių (baltoji kreida). Jų storis siekia 230 m, o susiklostymo laikas — apie 35 mln. metų. Tyrimai rodo, kad tuo metu čia tyvuliavo šilta ir negili (iki 200 m gylio) jūra.

Jau XIX a. atlikti tyrimai parodė, kad foraminiferos greitai evoliucionavo. Vienos rūšys keitė kitas, atsiradavo naujų genčių, grupių. Dėl šios priežasties vis jaunesniuose sluoksniuose randamos kitos rūšys ar rūšių grupės. Evoliucija būdinga visam organiniam pasauliui. Tačiau mikropasaulis turi vieną tik jam būdingą bruožą — jo atstovų yra užsilikę kiekviename jūroje susidariusiame uolienos gabalėlyje. Tai pasakytina ir apie gausiausių skeletinių pirmuonių grupę — foraminiferas. Šia jų savybe buvo pasinaudota, tiriant sluoksnių santykinį amžių. Tai buvo labai svarbus atradimas, kuriuo vis daugiau ir daugiau remiasi dabartinis stratigrafijos mokslas. Foraminiferų tyrimais dabar pagrįstos ištisų žemynų ir net viso Žemės rutulio stratigrafinės karbono, permio, jūros, kreidos ir paleogeno geologi-

nų periodų schemas.

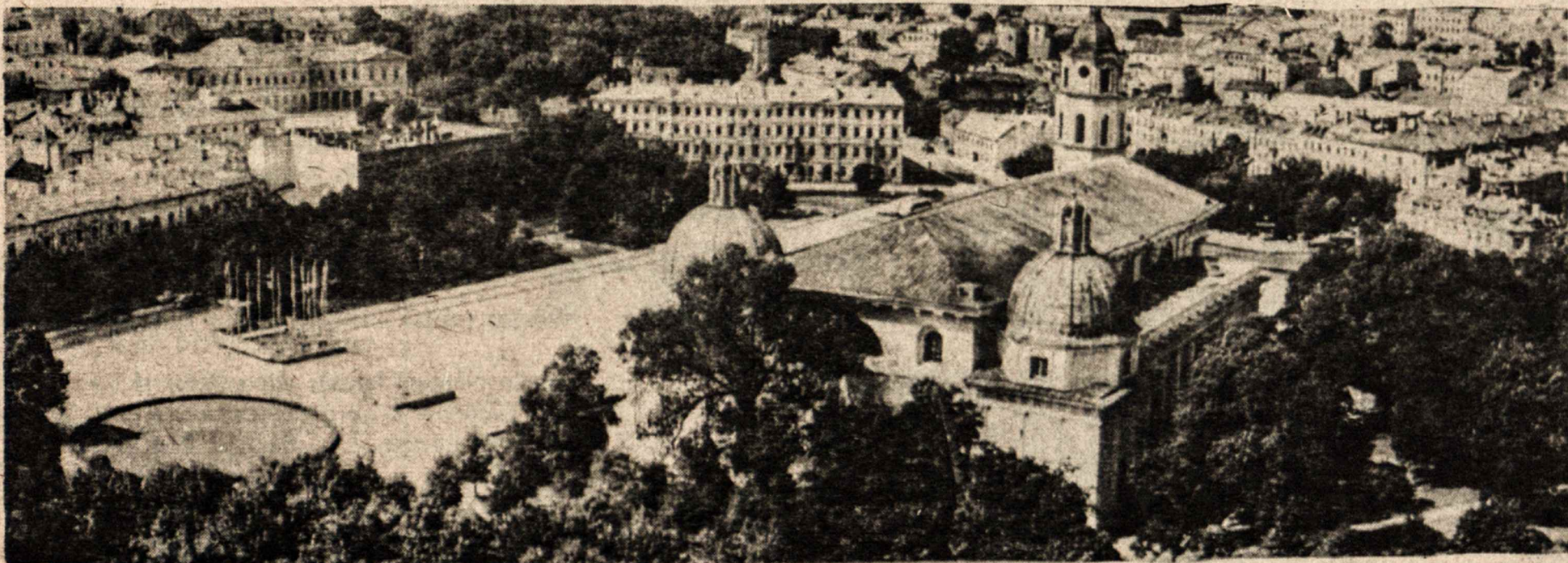
Ypač plačiai imta tirti foraminiferų stratigrafinę reikšmę, ėmus naudoti šių tyrimų duomenis naftos paieškos. Be abejo, pačių foraminiferų buvimas uolienoje nesusijęs su nafta. Tačiau, ištyrus šios faunos rūšių sudėtį, galima tiksliai suskirstyti, kaip sako geologai, gręžinio piūvį ir pagal tai nusakyti naftingo sluoksnio padėtį.

Lietuvoje naftos paieškose mikropaleontologinis metodas plačiai taikomas, tiriant iškeltus iš gelmių gręžinių kernus. Tačiau musuose naftingos uolienos labai senos — ankstyvojo paleozojaus amžiaus, todėl jose stratigrafijos tikslais tiriamos kitos mikrofaunos grupės — akritarchai, chitinozojai, ostrakodai.

Šiuo metu jau ištirta keliasdešimt tūkstančių foraminiferų rūšių. Kasmet ištiriama 2–3 tūkst. daugiau. Tai didžiulis mikropasaulis. Tačiau manoma, kad šis skaičius tęs dar nedidelę dalį gamtoje egzistuojančių rūšių. Greit vystosi ir kitų mikrofaunos grupių tyrimai. Tokį audringą mikropaleontologijos augimą lemia nepaprastai platus šių tyrimų taikymas praktikoje.

Atsirado ir naujų tyrimų metodų. Ypač svarbus buvo elektroninio skaniruojančiojo mikroskopo pritaikymas mikrofaunos tyrimams. Juo detaliai tiriama foraminiferų morfologija ir vidinė sandara. Nesigilinant į labai specialius klausimus, pažymėtina viena būdinga savybė — didžiulė kiaučių formų ir sandaros įvairovė. Tai lobynas paleontologui, gamtos modeliai dailininkui, apmąstymų medžiaga filosofui. Čia rasime ir paprastas lazdelės pavidalo formas, lyg augančias jūros dugne, ir pačias tobuliausias, milijonus metų gamtos ranka modeliuotas ir tikrintas formas, tikrus architektūros statinius, sustiprintus arkomis, kolonomis, pertvaromis, sugebančius atlaikyti didžiulį vandenyno gelmių slėgimą, staugius aplinkos sąlygų pakitimus. Ir tai — pirmuonio gyvūnelio kiaučelis, retai kada didesnis už vieną milimetrą! Jame viskas tobula ir kartu viskas paprasta, nes nėra nieko nereikalinga. Tai funkcinio tikslingumo įkūnijimas mineralinėje medžiagoje, tikras įvairialypės ir nepakartojamos gamtos grožis.

(MOKSLAS IR GYVENIMAS)

Vilnius nuo Gedimino kalno 1939 metais — Lietuvai ji atgavus.

tvirtino:

— Neįmanoma sukurti lietuvių pasipriešinimo pajėgas per keletą dienų. Vilniui apsaugoti nuo bolševikų jūs, vokiečiai, turite sudelsti ir neišvesti savo dalinius tol, kol mes pasirengsime ginti sostinę. Visa tai yra naudinga Vokietijos interesams.

Tai buvo, atrodo, balsas šaukiančio tyruose. Vokiečiai — suirę. Raudonųjų spartakininkų įtaka į Vilnių atklydo iš Berlyno, kur Spartako būriai, vadovaujami Karlo Liebknechto ir Rozos Liuksemburg, plėšriai veržėsi atkartoti Vokietijoje rusišką bolševikinę revoliuciją.

Gruodžio 31 dieną vokiečiai atidavė neišvežamus savo ginklus lenkams. Mieste ryškėjo interregnumas. Tuo naudodamiesi, lenkai puolė užiminti strateginius miesto punktus, gatvių sankryžas ir įėjimus į aikštes. Jie grupavosi prie tiltų, kaupėsi didžiulių namų kiemuose. Visi gerai ginkluoti, vilkėjo civiliai, bet daugis turėjo konfederates.

Čia paaiškėjo, kad vietinės bolševikinės pajėgos buvo silpnos, nes nemėgino reaguoti į lenkų aktyvumą.

Vilniaus bolševikai — politiniai agitacinis gaivalas, laukęs reguliarios rusų raudonosios armijos įsiveržimo. Darbininkų tarybos vertėsi proklamacijų skleidimu. Jie kasnakt apklijuodavo savo atsisaukimais tvoras ir namų sienas, grąsino teroru ir mirties bausmėmis.

Lenkai nepuolė lietuvių. Pro Valstybės Tarybos langus lietuviai stebėjo, kaip gatvėmis jojo lenkų raiteliai, kaip lenkų legiono paaugliai, net nemokėdami nešti šautuvų, karingai ir akiplėšiškai žygiuodavo sniego užpustytu šaligatviu. Trispalvė kabojo. Du sargybiniai stovėjo prie Valstybės Tarybos durų.

Mieste nesijautė panikos. Jos nebuvo todėl, kad miestelėnų padėtis buvo visiškai beviltiška. Nebuvo kur bėgti iš miesto ir nebuvo priemonių bėgti. Vienintelis pasitraukimo būdas — geležinkelis į Kauną ir Lydą. Bet vokiečiai neleido civiliams naudotis geležinkeliu. Stotis apsupta spygliuotomis vielomis. Vokiečių sargybiniai tebesaugojo savo paskutinius ešalonus, kurie protarpiais vyko Kauno link.

Į tuos paskutinius ešalonus vokiečiai krovė ne

tiktai savo karišką mantą, bet ir iš įstaigų išgrobta turtą, iš privačių namų rekvizuotus ar išplėstus daiktus. Tai paskutinis lietuviškojo miesto nualinimas, tartum tai būtų garantija už tą paskolą, dėl kurios tomis dienomis Berlyne derėjosi Martynas Yčas.

Visą tą kritišką dieną Sleževičius dirbo Valstybės Tarybos namuose. Vyko nenutrūkstas Ministerių Kabineto posėdis. Plaukė visas srautas nesibaigiančių sumanymų, derybų su vokiečiais, lenkų ir bolševikų veiklos sekimas. Naujienos šliaužė į posėdį ir buvo viena už kitą grasesnė ir pesimistiškesnė.

— Pralaimėję mūsų, jeigu teks kraustyti į Kauną, — jis sakė, — nepralaimėsime karo. Pralaimėtas mūsų nėra pralaimėtas karas. Dargi pralaimėtas mūsų yra prielaida laimėti karą, nes pastangos didėja ir pasiryžimas smarkėja.

Gatve prajėjo keliolika lenkų raitelių.

— Jūs matote, — pasakė Sleževičius, — būdami Lietuvos piliečiai, jie turi rūpintis sava valstybe. Jie išėjo ginti nesavo reikalų ir nesavo šalies. Ir čia glūdi jų pralaimėjimo šaknys. Liublino unijos anachronizmo neverta ginti. Lenkų kalbos prisiėmimas nekeičia jų lietuviškos pilietybės. Savo vertybes jie išduoda lėkštai ir kvailai.

Kabineto narių pasitraukimo į Kauną klausimas darėsi vis aktualesnis. Tai buvo ne dėl lenkų reikišimosi Vilniaus gatvėse. Grėsė bolševikinės armijos artėjimas, aktualėjo tipingas Vyriausybės pasitraukimas nuo fronto linijos.

— Kaunas yra užfrontė, — tikino Sleževičius. — Ten sėkmingiau ruošime karo pajėgas. Vyriausybei nėra reikalo likti Vilniuje ir eiti į pogrindį. Anaipol, didelė mūsų krašto teritorija atskleidžia dideles perspektyvas priešintis ir laimėti.

Vyriausybės posėdžiuose nebuvo apmaudo ir panikos. Rinktis Kauną — kovos manevras.

Doma paruošė vyrui lagaminą, kurin įdėjo maisto porai dienų ir baltinių.

(Bus daugiau)

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

DEBESYS VIRŠ PORT JACKSON

Žaliai dažytos pakulos, tai vikšvos,
Alksnius išlankstom iš vielos,
Kai norim vakaro, ant siūlo
Leidžiame žemyn lempelę;
Mes žaidžiam Lietuvą:
Žlūrėk, mažu slėniu maža Dubysa teka,
Ant vieškello vežimai ir, va,
Malūnas - modelis "Mirskiškiai":
Ketvirtis šimtmečio nusigrėžimo,
Pilaitės vizijų, suvirusių
Stiklų, dejavimo.

Debesys virš Port Jackson balti -
Aukštos sidabro galvos.

Jurgis Janavičius

— • —

X

Mano miestas antiseptiškas.
Pasiruošę žengti į XX amžių,
įsirengę slėptuves,
ligonines,
poliklinijos stotis,
žaidimų aikštę
ir kazino - - -

Sulisim požemin
(jau esam įpusėję)
ir pasirodysim, kaip lokustai
po 17 metų.

Sudiev.

Vitalija Bogutaitė

— • —

— • —

PO ŠIAURĖS DANGUM

Tuščias dangus,
tuščia žemė,
saulė raudona,
murkia kavos
puodas ant
laužo
tartum katinas
ir vakaras
atelsna
kepamos lydekos
kvapu.

Atrodo,
nieko, nieko
nebėra gyvo
tik žali pušynai
ir šiaurės ežerai
ir toks ramus,
talkus pasaulis,
kai staiga
horizonte
išsidriekia
sprausminio
bombonešio dūmai...

Rimas Vėžys

— • —

RUDENS LIETUS

Iš rudenio pašturpusio dangaus
Lietaus lašai į žemę tyška
Ir dažo raudonom spalvomis
Alejas, pakeles ir mišką.

Šauksme jau mirstančios gamtos
Kažkas lyg atšlama iš lėto.
Aš pakeliu akis ir apsvaigstu,
Pamatęs krintantį
Raudonų lapų lietų.

Romualdas Kistellius

— • —

LIETUVIŲ DIENOS, mėnesinis lietuvių kul-
tūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas lietuvių
ir anglų kalbomis. 1973 m. spalio nr. Reda-
guoja redakcinė kolegija: D. Mackialienė, Pr.
Gasparonis ir V. Prižgintas. Anglų k. red. A.
Milukas. Prenumerata metams \$9

Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA
90029.

Gautas naujas Lietuvių Dienų žurnalo nume-
ris.

Spalio mėnesio laidoje daug vietos skaita Pa-
saulio Lietuvių Bendruomenės seimui". Viršelio
pirmajame puslapyje — naujojo PLB pirminin-
ko Br. Nainio portretas; tekste — Br. Nainio
profesinės ir visuomeninės veiklos apžvalga, gau-
siai iliustruota foto nuotraukomis. Taip pat gau-
su iliustracijų iš seimo. Plačiai atvaizduota Wa-
shingtone vykusio dailės paroda.

Literatūrinėje dalyje randame K. Pažeraitės
ir M. Makricko beletristinius kūrinius. Alė Rū-
ta recenzuoja naujai išleistą J. Tininio knygą
"Laiškai Andromachai".

I. Tamošaitienės rašinys skiriamas Vilniaus
650 metų sukakčiai, kun. V. Bagdanavičius rašo
apie M. Krupavičiaus krikščionybės sampratą;
J. Kuprionis duoda įdomų rašinį apie Lietuvos
gulbes.

Angliškoje dalyje tęsiamas A. Miluko versta-
s J. Tininio romas "Dailininko žmona", be to,
spausdinama pora politinio turinio straipsnių.

AL GIMANTO

Tikrai idomu tebėti tautiečių nuotaiką izraelitų — arabų nuolatinėje konfrontacijoje. Nor, ir atargiai, gal net ir ne iškarto lietuviškoje simpatijoje, vė ryškiau linkta žydiškon puėn. Vieni mūsų net ir be jokių didelių išvedžiojimų moralinėje plotmėje atojai šešlakampės žvaigždės puėn vien dėl to, kad sovietija nedviprasmiškai vė avajį vorį (jėga ir prečiža pasaulio opinijoje) metė arabų tikslų remti. Tad, lyg ir automatiškai lietuviams tenka jei ir ne aktyviai, tai bent savuoju pritarimu remti sovietams priešinga šalį. Kitų nuomone, kaip ten bebūtų, tu sovietiniu šališkumu, net ir neįjaučiant eant bent mažiau arabų priešų, vė dėl to tenka gėrėti mažo ir negausaus Izraelio draugingumu, vieningumu ir karo lauke pademonstruota ištverme, atėkirų kovotojų narėumu ir bendra lauko strategija, vyriška drėa. Šito ir užteko reikiamoms simpatijoms ir palankiai nuomonei sudaryti.

Sociologams turėtų būti pakankamai idomu bent kiek giliau patyrinėti lietuviškojo charakterio plonybę. Nebūtų paplėti, kad me, lietuvi, jau ilgoką laiką lyg ir buvome švelniai antiemitai (elegantiškai tarlant). Ne brutalio, fizinė jėgo antiemitiniai veikmai, kiek daugiau žodinio iėtikinimo, be veiklo, ekatinami. Tarėšku ir mūsų tautoakoje ir kaėdienio eodžia gyvenimo reiškinuo, na ir dalina kai kuriuo mūsų grožinė literatūro, kūriniuo. Įvairūs maži biniiai ir maldybiniiai sinonimai, kai žyduka, žydė. Joškė ir pan. reiške nemažiau ir ne daugiau, kaip pašap, ironiją gal ir pabrėžiantį objekto menkavertiškumą mūsų iėtikinimo. Šlaip jau, tikroji neapykanta fizinės akėjos pavidoma, niekad nebuvo būdinga lietuviškajam būdul ir nuotaikom.

Mumė vėlada buvo eunku iėivaizduoti žydų tautybė aemenį kariškoje uniformoje euginklu ranke, mokanti ir žinanti rada ir kaip ji tinkamai panaudoti ir tai vėur, tik jau ne pirminėje fronto ugnyje. Buvo galvojančių, kad žydai yra bailūs, praėti kariai, daugiau atinką užnugario tarnybai, bet ne pirmoėiomė puolimo gretomė. Taėiau Izraelio kūrimaė, jų partizaninė veikla ir tolimėnė kovoė avajai nepriklaėomybei apginti, jau ne dviprasmiškai įrodė Izraelitų karių vertę ar net pranašumą. Žinoma, vėa tai lydimas pasaulio žydijo pinigine gausio paramo ir mo-

dernių vėu rūštų ginklu euntų iš Jungtinių Valstybių. Amerikiečių žadama 2.2 bilionų vertė karinių reikmenų parama tik jau nėra lašu jūroje... Arabų gaunama panaši ir nemažėnė vertė parama iš sovietijo, nėra taip gabi išnaudojama ir panaudojama kaip amerikinė izraelitų puėje. Taigi, žavėti žydiškai eugebėjimai, gal net kai kuo ir paėmokyti iš jų, gali būti verta ir teėinga. Biėiuli iš New Yorko rašo, koku didelė užsidedimu ir entuziazmu amerikinė žydų kilmė jaunima, savoriškai regi, truoja vykti ir padėti Izraeliui užfrontė (gal ir paėio fronto?)

darbuo. Ir, galvoji žmogus, ar mūsų jaunima, Lietuvai šaukiant, taipgi išgirėtų tą kvietimą ir eakubėtu padėti avo tėvų gimtinei? Turėkime viltį, kad ne vien tik žydiškai jaunima, tėra taip patriotiškai nuėteikė.

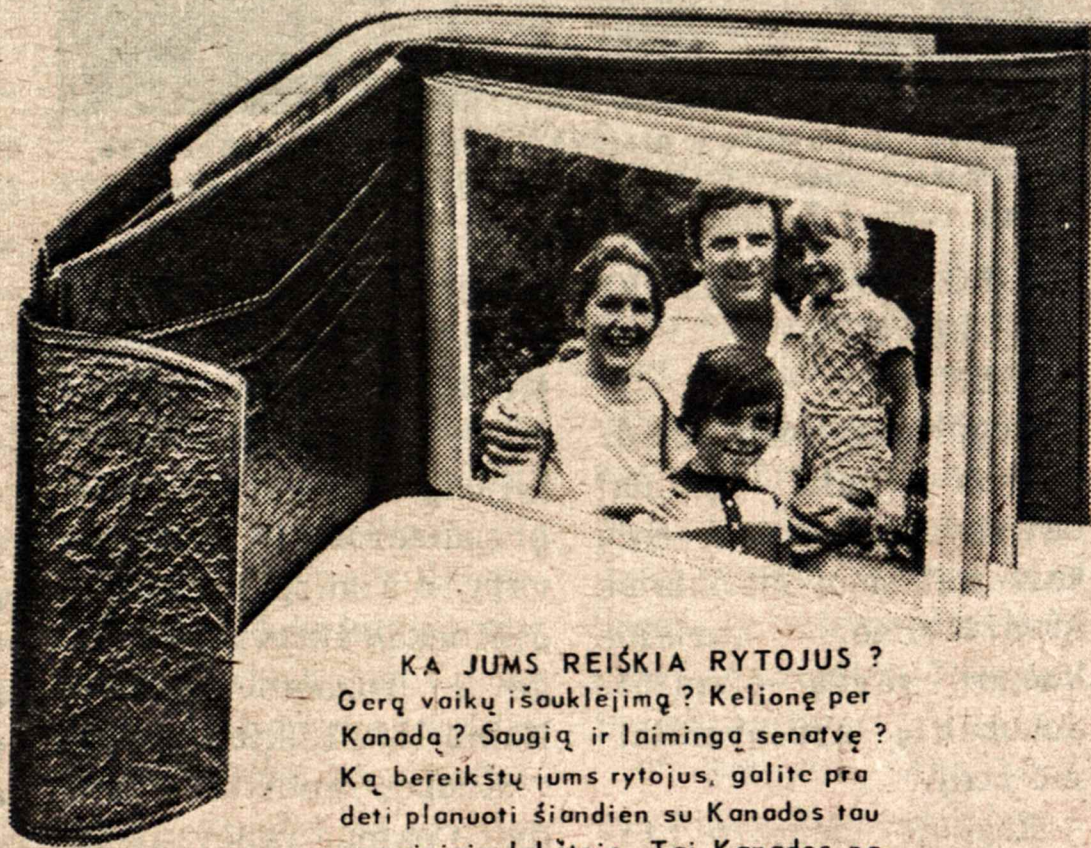
st.catharines

ISVYKO VEIKLI LIETUVAITE

Ši rudenį, Nijolė Gverdūtė išvyko iš mūsų kolonijos studijoms į Londoną, Ont. Čia ji buvo veikli lietuviškame gyvenime. Priklausė pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai, dalyvavo bendruomenės

valdyboje, priklausė skautams, ir paskutiniai metais vadovavo jų vienetui, buvo Tautinių šokių vyresniųjų grupės mokytoja ir ilgus metus lietuvių parapijos vargonininkė. Nor, buvo ir labai iėjungusi į lietuvišką veiklą, bet ta, jai neėutrukdė būti ir gera mokytoja. Per viė gimnazijos laiką jos varda buvo garbė sąrašuo. Beto, per šį laiką ji yra baigusi 10 piano kyrių bei muzikos teorijos. Už gerą baigimą gimnazijos gavo Ontario valdžios ir Londono universiteto stipendiją. Mes linkime Nijolei ir toliau taip gerai mokytis, ir nenutolti nuo lietuviško veiklo.

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

KA JUMS REIŠKIA RYTOJUS ?
Gerų vaikų išauklėjimą ? Kelionę per
Kanadą ? Saugią ir laimingą senatvę ?
Ka bereikėtų jums rytojus, galite pradėti planuoti šiandien su Kanados taupomaisiais lėkštais. Tai Kanados populiariausias asmeninis investavimas.

LENGVA PIRKTI

Mokant iš karto ar atskiromis dalimis kiekviename banke, pas pripažinta investacijų atstovą, biržos agentą, patikėjimą bei paskolų bendrovėje ir kredito unijoje. Taip pat darbovietėje, pasinaudojant atskaitymu iš algos. Lėkštų vertė — nuo \$50.00 iki \$50,000.00.

LENGVA IŠKEISTI

Taupomieji Kanados lėkštai yra tuoju iškeičiami. Už juos kiekvienu momentu galima gauti mokėta sumą ir nušimčius.

LENGVA LAIKYTI

Kanados taupomieji lėkštai yra saugūs laikyti — jie yra garantuoti visu Kanados turtu. Jie duoda geras palūkanas metai po metų.

Nauji Kanados taupomieji lėkštai, išlaikyti iki nustatyto laiko, per metus vidutiniškai duoda 7.54%. Už kiekvieną \$100.00 taupomąjį lėkštą pirmaisiais metais mokama \$7.00 palūkanų, per kitus šešerius metus — po \$7.50, per sekančius trejus metus — po \$7.75 ir per paskutiniuosius du metus — \$8.00.

Be šių mokejimų, jūs gausite palūkanas už gautus nušimčius. Todėl kiekvienas \$100.00 lėkštas užaugs iki \$239.50 tik per 12 metų.

Taigi, ka bereikėtų jums ir jūsų šeimai rytojus, planuokite šiandien su Kanados taupomaisiais lėkštais. Būsite patenkinti tai padarę.

7.54%

Metinių priaugusių procentų vidurkis

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

TRIMITO AIDAS

TORONTO VL. PUTVIO ŠAULIŲ MOTERŲ VEIKLA

L.Š.S. T. Centro V-bon moterų atstovė Kanadoje š. M. Jokubaitienės ir Toronto Vl. Putvio š. moterų vadovės š. Z. Jonikienės iniciatyva spalio 8 d. šaulės E. Jankutės bute, buvo sukvietas šaulių moterų pasitarimas. Sueigoje dalyvavo mielos viešnios iš Amerikos: s-gos moterų vadovė sesė Ona Mikulskienė, Vl. Putvio š. kuopos įsteigėja, s-gos garbės šaulė, Eugėja Klupšienė, gražus burys Vl. Putvio kuopos sesių. Įvykusių Toronte Lietuvių Dienų proga, buvo atvykę iš Montrealio "Neringos" j. š. kelios sesės ir taip pat "Baltijos" j. š. kuopos, kurios šioje sueigoje dalyvavo uniformotos.

Šaulių s-gos moterų vadovė O. Mikulskienė savo kruopščiai paruoštoj paskaitoj, pabėrė mums daug gražių kilnių minčių. Pagrindinė paskaitos tema: Kam reikalinga išeivijoje Lietuvos Šaulių sąjunga ir antra, tautos garbės—aukščiau, šaulės—llo idealas, ypač svetur kovojant už Tėvynės laisvę. Nurodė gaires ateities veikloj, davė patarimų, žadėjo paramos.

Tai buvo tikrai labai

maloni ir įspūdinga pro-švaistė mūsų šauliškoj veikloj. Už tai likome sesel Mikulskienei labai, labai dėkingos. Kuopų moterų atstovės padarė savo veiklos pranešimus. Artimiau susipažinta su viešniomis iš toliau. Pasitarta rūpimais klausimais, ypač dėl tolimesnės šauliškos veiklos. Sueiga baigta giesme "Lietuva Brangi". Po to, visos buvo pavalšintos

(iš kairės) L.V. moterų atstovė Kanadoje M. Jokubaitienė, LŠST moterų vadovė O. Mikulskienė ir Vl. Putvio kuopos moterų vadovė Z. Jonikienė.

TORONTO VL. PUTVIO ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA

Rugpjūčio mėn. 25 d. kuopos šauliai gausiai dalyvavo Toronto estų karo veteranų metiniame suvažiavime, kuriame kuopos vardu pirm. St. Jokubaitis tarė sveikintimo žodį.

Rugsėjo mėnesio pra-

puikiais užkandžiais ir kava. Už tai nuoširdi padėka priklauso: sesėms E. Jankutei, Z. Jonikienei ir M. Jokubaitienei. Ta proga buvo padaryta bendra visų dalyvių nuotrauka.

Atsigaivinusios ir sustiprėjusios šauliška dvasia, pasiryžome dar daugiau dirbti ir aukotis pavergtos Tėvynės naudai ir Šaulių Sąjungos gerovei.

Šaulė

džioje Toronte svečiavosi C.V. Jūrų šaulių vadovo j. š. M. Maskvytis. Kuopos š. P. Gulbinkas aktyviai įsijungė į "Karlo" žurnalo prenumeratorių rinkimo vaju, o š. kuopos atstovas J. Mockus aktyviai įsijungė į Toronto Lietuvių Namų lėšų telkimo akciją.

Kuopos sportinio šaudymo ekipa, vadovaujama

Spalio 27 d. Rinktinės suvažiavimo posėdžio metu. Iš kairės: L.D.K. Algirdo kuopos pirm. P. Kanopa, LŠST CV pirm. V. Tamošiūnas, Rinktinės pirm. Stp. Jokubickas ir pav. A. Mylė.

B. Savicko, Spalio 2 d. dalyvavo Hamiltono lietuvių medžiotojų šaudykloje, Kanados Šaulių Rinktinės šaudymo varžybose. Lapkričio 11 d. Šv. Jono Kr. parapijos salėje kuopa rengia Šaulių S-gos įkūrėjo Vld. Putvio 100 m. gimimo minėjimą.

Kuopos š/m. metinis parengimas rengiamas kartu su "Vyčio" sporto klubo lapkričio 24 d. Toronto Lietuvių Namuose.

Kuopos jubiliejinis 20-ties metų veiklos minėjimas numatytas 1974 m. birželio mėn. 22 d. Toronto Lietuvių Namuose. Ta proga norima išleisti kuopos apžvalginį leidinį.

Prie kuopos organizuojamas jaunių šaulių skyrius. Kuopos valdyba kviečia visus kuopos šaulius—šaulės aktyviai prisidėti prie šio skyriaus organizavimo.

Paskutiniu metu į kuopą įstojo naujais nariais Darna Jokubaitytė, Algis Česėkas, ir šauliais rėmėjais—B. Petkevičius ir K. Naudužas, pastarasis šaulių reikalams paaukojo \$100.00 dol.

MONTREALIO L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA

Kuopos valdyba įvyksiajame posėdyje lapkričio 4 d. nutarė: gruodžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje surengti iškilmingą Lietuvos Šaulių S-gos įkūrėjo Vlado Putvio 100-to metų nuo jo gimimo minėjimą. Vakaro programoje aktas, paskaita; meninėje dalyje montažas "Šiaurės Pašvaistė" kurią atliks kuopos scenos mėgėjų trupė. Vaisės—bufetas, loterija. Įėjimui auka 2.00 dol. suaugu-

slėms, jaunimui 1.00 dol. Visi Montrealio šauliai ir svečiai maloniai kviečiami minėjime dalyvauti.

Kanados Šaulių Rinktinės posėdyje ir Povilo Lukšio šaulių kuopos vėliavos šventinimo iškilmėse St. Catharines, Ont., atstovais iš L.K. Mindaugo š. kp. dalyvavo vald. pirm. V. Sušinskas, J. Šiaučiulis, A. Mylė ir A. Kalvaitis. Iš "Neringos" jūrų š. kp. J. Zavys. Platinis aprašymas bus skančiame "Trimito Aido" numeryje.

Lapkričio 4 d. LaSalle Casablankos salėje aktyviam kuopos nariui Antanui Žlukui, šauliai ir artimieji suruošė šaunlų jo 50-ties m. amžiaus pagerbtuves. "Trimito Aidas" linki ilgų darbščių ir laimingų metų.

Buvęs ilgametis kuopos šaulys Štasy Barauskas raštišku pareiškimu dėl susidėjusių aplinkybių pasitraukė iš kuopos.

Iš Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo ruošti komiteto pasitraukusio kuopos atstovo Br. Bagdžūno jo vietoje paskirtas A. Kalvaitis. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks gruodžio 2 d. sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje.

Kuopos šaulės sesės J. Jukonienės iniciatyva lapkričio 10 d. kuopos būstinėje turėjo eilinį suėjimą—kavutę.

Buvęs kuopos valdybos pirm. kuopos garbės šaulys Ig. Petrauskas po ilgesnių negalavimų sėkmingai sveiksta ir reikia tikėtis, kad neužilgo vėl įsijungs į aktyvią kuopos veiklą.

J. Šiaučiulis

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

L.S.S.T. Moterų vadovės opsilankymo proga Toronte su sesėmis šaulėmis. Viduryje sėdi vadovė O. Mikulskienė. Nuotraukos: S. Dabkaus

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vieno metų terminuotus indėlius	8%
3 metams ½% ir 5 m.	9%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

MIESTO LIGONINĖJE

Spalio 27 d. mirė Mačionis, Viktoras, eidamas 58-ius amž. metų. Kanadoje buvo išgyvenęs per 25 metų, daugiau tai Hamiltone. Čia per 20 metų dirbo Harvesterio traktorių bei kitų ūkio mašinų įmonėje. Iš Lietuvo — ūkininko gūno nuo Ukmergės. Girgo tik apie vieno metų. Padaryta sunki veido operacija bet tik prailgino kiek gyvenimą nebuvo ūkminga. Palaidota per vieto, liet. A. Vartų parapijoje bažnyčia lietuvių kapinėse prie Toronto, dalyvaujant vieto, vikarui — kun. Ja-

nuškai ir nemažai miniai tautiečių. Liūdinčių paliko žmoną ir gūną, bei kitų artimųjų Lietuvoje.

● Spalio lietingą 28 sekmadienį savo namuose G. Žemaitienė atšventė savo gimtadienį gražiaiame būryje viešnių bei svečių, kurie buvo pavalšinti gaudai ir kaniai jo pačio pagamintu maietu. Palinkėtina laimingų ir ūkmingų metų.

● Hamiltono anglų dienraštis, vėlo radio toli, bei T.V. pranešėjai, ragino klausytojus nepamiršti atukti laikrodžių vieną valandą atgal, kaip

grįžimą į standartinį laiką. Betgi mūsų avaitraščiai kaip T. Žib. ir N. Lietuva, savo kalbintojų paragino laikrodį pausti vieną valandą pirmyn. Kažin, ar daug kas patikėjo "pirmam Apriliui" spalio mėnesyje? Zp.

toronto

A N A P I L I S

Lapkričio 4 d. Anapilio kapų koplyčioje įvyko mirusiųjų prisiminimo pamaldos. Šv. mišlas celebravo ir pamokslą pasakė Jo Eks. Vysk. Brizgys. Šiuose kapuose ilsisi virš 500 mūsų tautiečių.

Po pamaldų visi rinkosi į Anapilio sodybos naujai pastatytos salės atidarymo iškilmes. Prie vaišių stalų susėdo virš 1200 svečių iš Toronto, Hamiltono, Londono, Delhi ir kt.

Atidarymo akta. Sodybos korporacijos pirmininkas mok. A. Rinkūnas supažindino svečius su sodybos, kapų įsigijimo ir nuosavybės teisėmis. Tarpus vėl Lietuvai nepriklausomai, viso šio turto vertė galės būti perkelta Lietuvon. Sodyba užima virš 5 akrų žemės plotą, kurio dabartinė rinkos kaina yra 400,000 dol. Naujoji salė su visomis kitomis patalpomis, kur netrukus persikels ir Tėviškės Žiburių Redakcija ir Administracija, verti milijoną dol. Vienas akras žemės yra paskirtas naujai Šv. Jono Krikštytojo šventyklai ir klebonijai. Klebonija jau irgi statoma. Šis turtas bus vietos vyskupijos nuosavybė.

Kalbų, sveikinimų buvo net per daug. Todėl išalkusiems vakarienė buvo nepaprastai skani.

Meninę programą atliko solistė G. Čapkauskienė iš Montrealio nepaprastai gerai. Jai akomponavo jaunas, čia mokslus baigęs maestro J. Govėdas.

Viso šio lietuviško centro spiritus movens yra kun. Petras Ažubalis, o korporacijos — tarybos direktoriai, — kad padėtų visa tai išlaikyti lietuvių rankose. Didžiausias šios statybos rėmėjas yra p. KRONAS iš Hamil-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus
7¼% už taupymo s-tas
8% už 1 m. term. dep.
8½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

tono. Perskaitymas mecenatų, aukojusių ne mažiau po 1000 dol. užtruko virš 10 min.

Šv. Jono Krikštytojo parapijiečiai yra labai patenkinti savo klebonu, nes visa yra sukurta be jokių ypatingų spaudimų: "klaupkis, muškis į krūtinę ir atidaryk piniginę". Todėl kiekvienas, pagal savo išgales, jį remia.

V. Penta

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Lapkričio mėn. 6 d. vakare buvo susirinkę į posėdį Lietuvių Namų lėšų vajeaus telkimo talkininkai bei talkininkės. Dalyvavo 25 asmenys. Šiame posėdyje buvo aiškinamasi būdai ir priemonės, kaip sutelkti daugiau lėšų namų užbaigimui.

T. Stanulis, lėšų telkimo komiteto pirmininkas tarp kita ko pranešė, kad visi, įmokėję 25 dolerių nario mokesį, yra skaitomi N.L. nariais. Tokių narių šiuo metu yra 386; Sumokėjusių po 50 dol. yra 84; Sumokėjusių po 75 dol. yra 11; O sumokėjusių po 100 dol. ir daugiau — 130. Viso turime 611 narių. Šis skaičius pamažu auga, bet tokia didelei Toronto lietuvių kolonijai vis dar labai mažas. Vienbalsiai nutarta paprašyti esamus narius savo nario įnašus pakelti bent iki 100 dol. Jei visi nariai įmokėtų iki 100 dol., tai susidarytų graži suma — 34,000. Šiuo reikalu yra sureduotas laiškas, kuris bus netrukus išsiųstinėtas L.N. nariams.

Sol. Gina Čapkauskienė

Ir antras būdas sukelti lėšų — yra nutarta prašyti kiekvieną narį surasti dar bent po vieną naują narį. Mūsų kolonijoje surasti 600 naujų narių yra visai įmanoma ir jie papildomai atneštų 60,000 dol. Niekas dėl 100 dol. nepavergtų, o L.N. atsistotų ant savo kojų.

L.N. valdybos pirmininkas J. Strazdas pasidžiaugė, kad kas savaitę į L.N. fondą atplaukia po 2-3 tūkstančius dol. aukų, nario mokesčio ar paskolos pavidale.

Jei dar kas abejoja būti L.N. nariais, atlikime sekmadienį su visa šeima, ar su draugais pavalgyti pietų, išgerti kas kam patinka ir įsitikinsite, kad mūsų ir jūsų doleris ne veltui išleistas.

V. Penta

TORONTO MIESTO
MAJORAS LIETUVIŲ
NAMŲ ATIDARYME
Trispalvę tautinę juostą LN atidarymo iškilmėse (Nukelta į 14 psl.)

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA HAMILTONE
RENGIA

LIETUVOS KARIUOMĖNĖS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

lapkričio 24 d., šeštadienį 7 val. vak. Jaunimo Centro saleje, 48 Dundurn Street W.

Programoje trumpos oficialios šventės paminėjimas, svečių sveikinimai. Meninę programą atliks mergaičių choras Aidas, vadovaujamas solisto-muziko V. Verikailio.

Po koncerto linksmoji dalis — šokiai, kuriems gros puikus orkestras, vad. J. Vaičiaus. Turtingi laimės staliukai ir loterija. Veiks įvairūs baras, skanaus maisto virtuvė.

Įėjimas \$2,50 suaugusiems, studentams \$1.00.

Kuopos Valdyba

55-ji KARTA MININT...
(Atkelta iš 5 psl.)

vlat pareiškė karo gydyt.
/ veltau brig. generolas
Vl. Nageris. Toks išpė-
jimas dr. Zimerle nejuo-
kals pavelskė. Aišku, nuo
karo gyvi lke, kaip griež-
ti bebūtų, tokioje sąlygo-
se gavo žlaurauš agrey-
vumo parodyti vokiečiai
negyryžo. Norėdami gyvi
Faterlandą sugrįžti "ulti-
matumą" priėmė. Dar tą
pačią dieną jie užleido
mums vienas kareivines,
garome iš jų kelis šimtus
šautu v ir nemažą kiekį
amunicijos — šovinių. Tu
500+500 ir kitu/Vilniaus
apylinkėse / mūsų karių
visai juk nebuvo. Tik po
tokio drąsaus, griežto
ispėjimo, vokiečiai turėjo
paakinti savąją žvalgybą
sustiprinti "Litaeurių" ju-
dėjimo sekimą. Mums gi,
teko kombinuoti, sudaryti
ispūdį, būk ištikrųjų mūsų
jau taip daug esama. To-
dėl iš Tarybos" pagrin-
džio" i atkovotąsias ka-
reivines tie patys (keli
dešimtukai) vyrų, tarp Ta-
rybos rūmų ir kareivinių,
ilgoką laiką ir įvairia's
keliais, būreliais buvo ve-
džiojami "ten ir atgal".

Kareivinėse įsikūrę,
įsisegę kepurėna, Vyčio
ženklą ir rankovę papuo-
šę tautinių spalvų trikam-
pliu, o dar ir šautuvą į ran-
kas gavę, mūsų bernužė-

liai pakilo pulkybėn, ta-
rlant, kaip "žirgą apžergė".
O kadangi statutinės kari-
nės drausmės dar nebuvo
įvesta, tai ir instrukto-
riams/kaip sakytai- laips-
nių dar neturėjome/- ne-
lengva buvo su jais "su-
sirokuoti." Liepiami pa-
ruošti maisto gamybai
malkų, bulves skusti ar
virtuvę pavalyti ir pan.,
ne tik nenorom to darbo
ėmėsi, bet dažnas atšikal-
binėdamas pareikšdavo,
esą, ne malkų skaldyti, ne
bulvių skusti ar šlavinti
jie išėję iš namų, kur to-
kių darbų jiems netruke.
Jie ėję kariuomenėn, už
tėvynės laisvę kariauti,
tad ir "veskite mus fron-
tan, ne malkų skaldyti!"
-- užsirūstinę atsakyda-
vo "protestantai", būsi-
mieji karžygiai, Vyčio
kryžiaus kavalieriai- sa-
vanoriai. Visų tautiniai
susipratusių ir laisvės
siekusių Lietuvos vai-
kų svajonė, juk buvo turė-
ti savo-lietuvišką "vaiską",
būti kareiviais, ginkluo-
tams dalyvauti kautynė-
se... Nors sermėgėtas,
klumpėtas ir dažnai ne-
davalgęs, bet ginkluotas
lietuvis jaunuolis dvasio-
je buvo tikras, padavi-
muose vaizduotas karžy-
gis-riteris. Patekęs fron-
tan, daunuodamas, be bai-
mės, veržte veržėsi į
kautynes, o kautynėse
priešui buvo labai pavo-

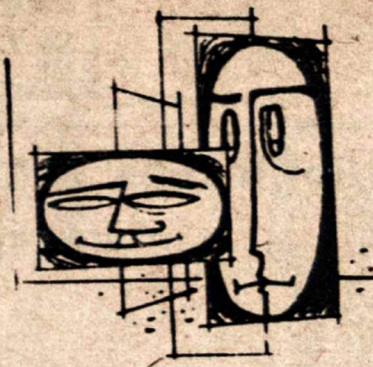
jingas... Prieš kautynes
savanoriai dažnai varžy-
davosi dėl pavojingiausių
kovos uždavinių vykdymo
pirmenybių ir, labai pyk-
davo, negalėdami supras-
ti, kodėl dėl suplyšusios
sermėgos ar iškrypusių
klumpių vada, kartais,
nenorėdavo leisti jiems
eiti priešo mušti.

Iki pirmojo naujokų pa-
šaukimo ir vyrų mobili-
zacijos, avanorių daliniai
nariai ir sėkmingai
fronte kariaudami, su-
tabdė ir atėmė buvusių
beįveržiančių į kraštą
priešą ir, tuopačiu, igali-
no vyriausybę įvykdyti
mobilizaciją.

Kaip mūsų šalies ištori-
lija nuo V amžiaus pra-
džio, yra pradedama iš
kelių amėnų tautinio su-
ipratimo ir ryžto, taip
ir avanorių kelias į lai-
vę buvo pradėta, kelias-
dešimties paėšventėlių,
kurie jautė ir žinojo, kad
pačio Lietuvos širdis,
tai pilkieji žemdirbiai
— baudžlavų, perėkioji-
mu, panleką ir kriaudą
iškentę. Žinojo, kad jie
yra išsugoję, išpuelėję
ne tik gimtąją kalbą ir
papročių, bet taip pat gi-
lų ir gyvą tikėjimą savo
tauta, savo žemei laisvę,
gražinimu; priėkėlimu iš
visų vergovių ir negandų,
iš baudžlavų ir prie-pau-
do, iš tolimųjų kamčat-
kų, kalėjimų ir kartuvių...

(Pabaiga kitame nr.)

KREVI VEIDRODŽIAI

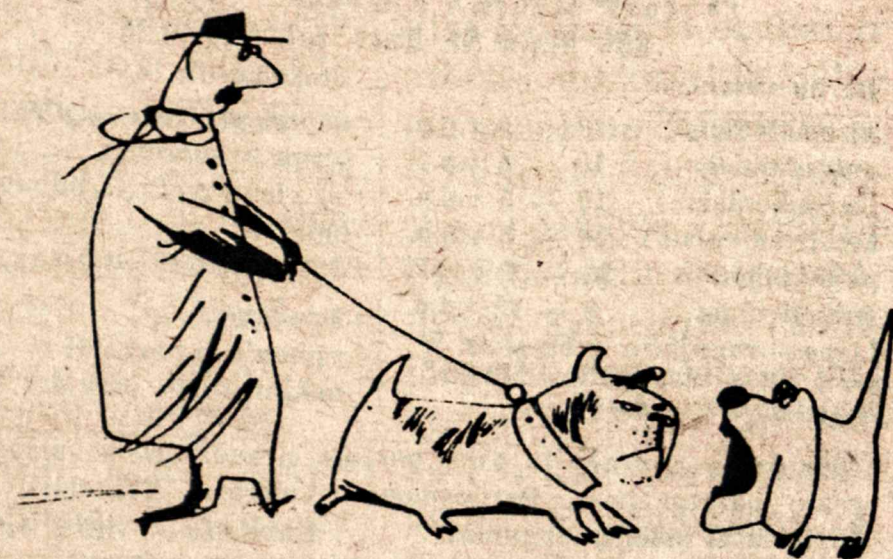

BŪDAS PAGREITINTAI PAŠTĄ GAUTI

Kur kurių Indonezijos salėlių gyventojai susisiekia buteliais. Jie įdeda laiškus į butelius, kuriuos paleidžia į jūrą.

Toks susisiekimas, sako, ir greitesnis už pašta. Srovės nešamas, butelis pasiekias adresatą per parą, o tuo tarpu paštas atneštų laišką per dvi savaites.

P.s. Gal toks patobulinimas ir Montrealio paštui tiktų?

— Nesuprantu, ką tu jame gero įžiūri, kad visą laiką paskui save vedžioji!!

Gervazas Maukelė

TURTO VERGUI

Neslėpki savo plikės
Vistiek, jau niekam tikęs
Esi tu čia.

Senai jau išdardėjai
Iš žemės nuosavos.
Nėra galvoj idėjų,
Nė — Lietuvos...

Tau-alfa ir omega —
Uždirbti kuo riebiau.
O metai skrieja, bėga,
Kaskart skubiau.

Užmiršęs kraštą gimtą,
Užmiršęs, kas esi,
Lipdai prie šimto šimtą
Buities rūsy — — —

I turtą įsikibęs,
Tik pinigui meldies.
O lietuvybei —
Nei peno nei širdies.

ISIDĖMĖTINAS ISRADIMAS

plaukų slinkimo, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padidina natūralio plaukų spalvą. 118 var-
2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero,
Illinois 60650, U. S. A.

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albonel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

"MES ATSKIEDŽIAME SU IMPORTUOTU
ŠAMPANU KAINOMS NUMUŠTI"

ŽYMI VEIKLA

Lietuviška muzika, Daina ir žodis oro bangomis iš
Pittsburgho 40 metų sveikina lietuvį.

Boštoniškė Lietuvių Enciklopedija 23-čiame tome, 70-tame puslapyje aprašydama Pittsburgh, Pennsylvanijos valstijoje, turi tokį trumpą akiniuką: "Nuo 1932 veikia P. Dargio vadovaujama, jo paties vardo radijo pusvalandis." Kaip matom akiniukas ne tik trumpas, bet dargi paibaigiantis tašku, o kabliataškiu. Taigi, akiniukas paleistas prabėgom, tačiau paminėtas radijo pusvalandis nėra toks jau mažas dalykėlis. Čia tat noriu sutikti tave, tuo pusvalandžiu, kaip pavyzdžiu, kame glūdi vertingumas, kas mums brangu, kuo ir vienas visuomeninio gyvenimo praturtinamas.

Pirmiausia, reikia atkreipti dėmesį į to lietuviško radijo pusvalandžio pradžios datą: 1932 metai. Ir tuojuo patobėti, kad šis pusvalandis ir šiandien tebėra gyvas, šis pusvalandis tebėra gyvas. Povilas Dargis tą pusvalandį pradėjo ir šiandien patvariai tebėra. Vadinasi, per 40 metų vieno žmogaus, avanorišku geru noru ir tvirtu ryžtu buvo ir tebėra atliekamas visuomeninis – kultūrinis darbas, kai kiekvieną kėmadienį-o jų buvo virš du tūkstančiai, reikėjo apgalvoti, kaip išvystyti programai, atvykti ir ją perduoti radijo klausytojams. Žinoma, šiandien reikia šio tokio papildymo ir Povilas Dargis nebe vienas ikviečia gyvybę tai lietuviškai radijo valandėlei. Jo žmona Gertruda irgi patobėvė bendrininkė – pavaduojanti savo vyrą Povilą, kai patarė dėl išplėtojo savo visuomeninio darbo ir tarnybinių priežasčių (Pittsburgho Tel. mo. mag. traktatoje), nepapėja paruošti kai kurio kėmadienio programos.

Dėka abiejų Dargių kėmadienį nuo 12.30 iki 1:00 valandos dienos kamba lietuviška žodis, lietuviška daina, lietuviška muzika. Tai nuoširdus, avartinis lietuviams priminimas, kad "Lietuviai, esame me, gimę,

Gertruda ir Povilas Dargiai

lietuviai, turime ir būt".

Jei per visą 36 tomo Enciklopedijoje at randame minimą lietuvišką transliaciją, nuo 1932 metų, tai Margučio lietuviškoji radijo programa. Taigi, Povilo Dargio radijui tėra tik vienas laiko varžovas – Margutis. Tačiau, kai Margutis veikia Chicagoje, tai ir vėlgi jo negalima laikyti varžovu. Jis yra tik vienmetis draugas Dargių pusvalandžiui Pittsburghe.

To akivaizdoje tenka patobėti, kad Pittsburghiečių Povilas Dargis savo patvarumu mažai randa lygių, kai jis tebeim ir kituose darbuose. Pav., suvienijimo Lietuvių Amerikoje veikloje. Čia jį 1930 metais ikūrė Pittsburghe 353 kuopą, tapdamas to kuopos pirmininku iki šio dienos. Jis apie 10 metų yra buvęs ir Pittsburgho SLA 3-čio apakrities pirmininku; nuo 1930 metų SLA Šeimų delegatas ir daugelio nuolatinų komisių narys. Nuo 1944 metų – jau SLA Pildomoio Tarybos viceprezidentas, o nuo 1956 metų iki dabar yra SLA prezidentas. Tuo jį iš jaunystės yra uauge, su suvienijimu iš pačių jo šaknų. Tuo jį yra tapę dideliu visuomenininku, dirba visą labui ir ištvėringai nugali utiktą kliūtį.

Tokie žmonės kaip Gertruda ir Povilas Dargiai turtina lietuvišką išėiviją ir užtai yra neabejotinai vertti patekti lietuvių veikloje istorijon.

Baly Dabrega

STUDIJUOK EKONOMIJĄ

Kazimieras
Baltruonis

Anelė galvojo, kad kiekvienas žmogus, kuris studijuoja filosofiją, pamažu darosi išmintingesnis, pranašesnis už kitus. Net pati retkarčiais susidomėdavo vienu kitu rašiniu ar veikalu. Kai kurių idėjų paskatinta, atakodavo savo vyrą. Ši kartą ją suerzino rašinys apie kapitalizmą. Nekantraudama nutraukė vyro rimtį šlasis žodžiais:

— Joneli, aš manau, kad ant tavo stalo turėtų atsirasti knygų ne tik apie filosofiją, bet ir ekonomiką. Net politiką, sociologiją.

— Kodėl? Materialistė pasidarei? Politikuoti užsigeidei?

— Duonos kėsnis visiems rūpi. O duona be politikos – duona be sviesto. Kas nepolitikuoja, už tą kiti politikuoja, tik jo nenaudai.

— Išėitų, kad nepolitikuojantis valgo duoną sausą. Taip?

— Žinoma, teta sviesto neatneš. Norėdamas skanų kėsnį turėtų, privalai užsidirbti. Kad darbas būtų žmoniškai atlygintas, reikia už tai kovoti.

— Filosofija visas gyvenimo sritis knibinėja, — aiškino Jonas.

— Jei ji knalbo, tai turi rimtai tyrinėti.

— Ką tu turi galvoje?

— Vienas Naujienų daktaras rašo, kad kapitalizmo vardas prigijęs kaip laisvės ir materialinės gerovės bei pažangos veiksnys. Tai melas!

— Kad ne kapitalistinė sistema, tai šiandien neturėtum namų, nesidžiaugtum riebiomis sėntaupos mis banke. Tai tėtė ir mama.

— Liežuviu makaluoti galima visaip. Mažos dalies žmonių materialinė gerovė nekalba visumos lūpomis. Turime šiandien šį tą, kad vartojome smegenis, abu sunkiai dirbome. Laimė, kad nepripaudė ligos ir pasisekimas šypsojosi. Tai išimtinis atsitikimas. Ne visi turi gabumų ir ne visus laimė lydi. Namai ir pinigai įgyti brangia sveikatos kaina. Gal visa teks išėikvoti, nuo dleiglių besiginant. Jau skundžia-

(FELJETONAS)

mės abu. Kapitalizmas glaudą nuo raudonojo – gerovė tik išrinktiems. slaubo. Globėjo nereikia Abejoju, kad jis būtų pažangos tėvas.

— Kapitalizmas yra ekonominė sistema, pagal kurią visos ekonominės gėrybės ir jų gamyba yra privačių asmenų rankose. Argi tai blogai?

— Priklauso visa nuo to, kieno tos rankos. Šventieji tuo bizniu neužsiima. Ekonominį biznį kapitalistinėje sistemoje privatūs asmenys vykdo pelnui, konkurencijos ir lenkynavimo pagrindais koncentruodami turtus. Jų pagalba ugdo milžiniškas korporacijas ir per jas kontroliuoja vyriausybės politiką. Ar tu manai, kad tatau tikslinga? Istorijos faktai labai ryškiai byloja, prie ko priveda tokia politika. Filosofijos daktaras, išsigandęs konspiratyviniu mažinimu skurtumų tarp komunizmo ir kapitalizmo, klausia, kas čia dabar daro. Stebint gyvenimą atviromis akimis, galima ryškiai matyti, kad dygsta sėklos, kapitalizmo pasėtos. Kas vėjus sėja, audras valo. Tą liaudies išmintis žino.

— Nemaniau, kad tu taip giliai į širdį išdėjus neapykantą kapitalizmui. Jame mes turime pirmes abu. Kapitalizmas glaudą nuo raudonojo – gerovė tik išrinktiems. slaubo. Globėjo nereikia Abejoju, kad jis būtų pažangos tėvas.

(Bus daugiau.)

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas – tel. 366-6237/3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. – MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

IVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

toronto

ATKELTA IŠ 11 psl.)
se perkirpo D. Cromble.
Tai neeilinis įvykis lietu-
vių gyvenime išsivijoje.

salė, balkonas, puikiai
papuošti stalai buvo už-
imti arti tūkstančio sve-
čių. Šaunias valės orga-
nizavo ir pravedė J. Kre-
butienė. Montrealio solis-
tė Gina Čapkauskienė ir
Hamiltono gyvenantis
solistas Vaclovas Veri-
kaitis padovanojo publikai
staigmeną – sudainuodami
atskirai ir kartu daug
"bravo" išsukusių dainų.
Akomponavo jaunas mu-
zikas J. Govėdas, vakaro
programai vadovavo N.
Švėgždaitė.

Vėliau kalbėjo Lietuvių
Namų pirmininkas Jurgis
Strazdas, sveikino Para-
mos Valdybos pirminin-
kas H. Štepaitis ir N. L.
laikraščio vardu dr. H.
Nagys, įteikdamas sim-
bolinę dovaną – baro-
metrą.

Lietuvių Namų lėšų
telkimo vajeaus komitetas

Sol. V. Verikaitis

praneša, kad praėjusią sa-
vaitę IN paskolos lakštų
/debentures/ po \$1000
nupirko: Dr. Antanas Pa-
cevičius, Jonas Rinkevi-
čius, Vaclovas Vaitkus ir
Vladas Ješkus – Ješkevi-
čius po \$200 – Jonas Ja-
kavičius.

Nario įnašus įmokėjo
po \$200 E. ir J.; po \$100
– Jonas Jakavičius, Vla-
das Bendorius, Vladas Py-
telkimo vajeaus komitetas

šūs, Kazys Juzumas, Ma-
vina Juzumas, Flena
Ješkus – Ješkevičius ir A.
ir T. Valiai.

Nario įnašus iki \$100
padidino Anele Kulnienė
\$75, T. Stanulis \$75, ir
Marija Krėkščiūnienė \$50.

Jaunų narių į IN šią
savaitę įstojo: Donata
Pažeriūnas, Dalia Paže-
riūnas ir Dovydas Genys.

SPORTO KLUBO "VYTIS"

25 m. VEIKLOS SUKAKTIS

Stanley Haidasz pager-
bė savo atsilankymu Lie-
tuvų Sporto Klubu Vytis
25 m. gyvavimo sukaktį.

25 metus LSK Vytis ta-
po namais Toronto apy-
linkės sportiškai nusitei-
kusiems lietuviams, ypa-
tingai pasireikšdamas
krepšiniu, futbolu (soccer),
ping-pongu, tenisu, lengva-
ja atletika ir šachmatais.
Tarpe 300 narių, keli yra
nepaprastai pasižymėję:
seserys Violeta ir Flora
Nešukaitytės jau keletą
metų buvo stalo teniso
čempionės. Kanadoje ir
U.S.A.

Garbės svečias minis-
teris daugiakultūros rei-
kalams Stanley Haidasz
savo uždegančioje kalboje
pabrėžė Federalinės Val-
džios rūpestį sporto ir
fizinio patvarumo reika-
lais:

"Pramoninio išsivysty-
mo eroje, mūsų moder-
nioji visuomenė turi
konstruktyviai planuoti
laisvą laiką, kurio vis
daugiau atsiranda. Lais-
valaikis yra basė kultū-
rai, asmeniškam išsipil-
dymui, dvasinei ir fizinei
sveikatai.

... Federalinė Valdžia
yra nusistačiusi paremti
sporto ir fizinio patvaru-
mo programas; daugelį
sporto programų parėmė
ir finansiniai; tam tikslui
nauji ir geresni pastatai
ir priemonės buvo parū-
pinta ir ypač tokios para-
mos dėka, suorganizuotos
rungtynės, kaip Canada
games, Pan-American
games ir Commonwealth
games, įvairiose mūsų
krašto dalyse".

Į šį atmintingą vakarą
atsilankė Lietuvos konsu-
las dr. J. Žmuidzinas,
kun. J. Azubalis, Tėv.
pranciškonas Augustinas
Simanavičius ir daugelis
lietuviškosios bendruo-
menės vadovų.

PHARMACIE Gagnon

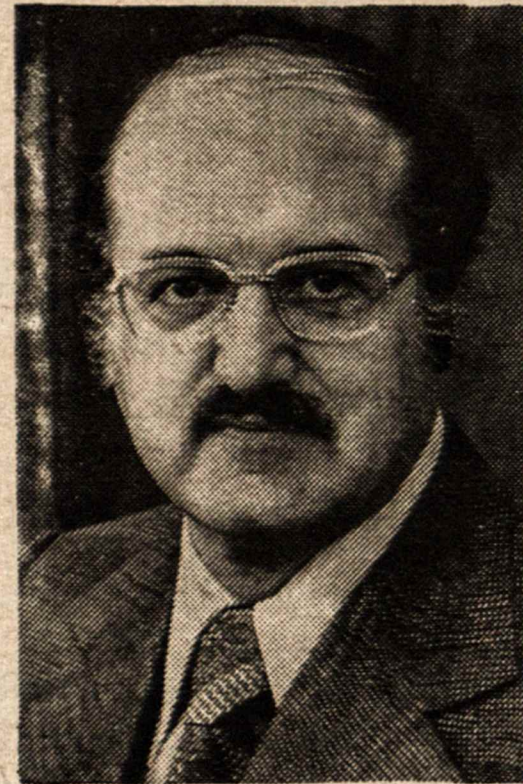
ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Min. Stanley Haidasz

Sporto klubo pirminin-
kas Pranas Berneckas
atidarė vakaro progra-
mą, Herbertas Štepaitis
buvo pranešėju.

Dantų gydytoja DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

linginio lankymo. Šiam
seminarui vadovauja G.
Petrauskienė.

o "Jaunoji Baltija" pra-
dėjo darbą lapkričio 4 d.
Repeticijoje vyk. sekma-
dieniai, nuo 5 val. iki 6
val. p. p. Šokių moko Liu-
cija Petrašiūnaitė ir Ma-
rija Chainauka, akom-
ponuojant Vytautui ir
Mindaugui Repšiam. Ti-
kima, kad į šį jaunuolių
vienetą įsijung. ir nauji
narių. G.P.

london, ont.

ANSAMBLIO VEIKLA

Lapkričio 4 d. įvyko
"Baltijos" ansamblio tėvų
suirinkimas. Prištatyta
tėvų komiteto veiklo ap-
žvalga, priiminti ansam-
blio paaišrodymai bei iš-
vyko pakutinių dviejų
metų laikotarpyje. Arti-
mo ateities planuose nu-
matoma išpildyti progra-
mą lapkr. 18 d. Toronte
Kariuomenės šventės mi-
nėjime, o Londone – 25 d.
Taip pat bus šokama tau-
tybių paairodyme Centen-
nial salėje Londone lap-
kričio 25 d. Aptarto gal-
mybės ir planai tolimes-
niam išvykom 73-74 me-
tai.

Linkime šiam gražia-
jam jaunimo ambūriui ir
jų vadovams ir tolimes-
nio paaišrodimo, veiklo
ir energijos tęsiant šį
varbų lietuvių išlaikymo
ir puoelėjimo darbą.

LITUANISTIKOS SEMINARAS

Šeštadieniais nuo 10-12
val. ryto prie Lituanisti-
nės Londono mokyklos
yra įvairūs ir lituanisti-
ko seminara, kuri lanko
jau septyni studentai.
Ateltyje tikimasi kait-

calgary

PASISEKĖ RUDENS ŠOKIAI

Calgaryo Lietuvių Drau-
glijos surengtuose šokiuo-
se dalyvavo daug jauni-
mo. Iš toliau buvo atvykę
inž. G. Česonis su žmona
ir motina iš Red Deer
Alta., p. Grybauskienė iš
Lethbridge Alta., T. Lu-
kienė iš Sundre Alta. Su-
grinko daug Calgaryo
lietuvių draugų ir pažis-
tamų, kurie buvo paval-
šinti lietuviškai užkan-
džiais. Jauni ir seni buvo
paipuošę kaukėmis, ko-
stiumais už kuriuos buvo
girkto dovanos – prizai.
Šokių, kostiumų, tešėjais
– vertintojai buvo Mr.
J. Yauga, M. Nevada, Mr.
J. Karpa ir orkestro ve-
dėjas Knopikas. Visiems
gera nuotaika sukėlė ge-
ras šokių orkestras. J.
Balgaits, kuris po kele-
to metų tikisi sulaukti
100 metų, rodė visiems
gera pavyzdį – negėrė
stiprių gėrimų. Iš lietuvių
šokių svečiai skirstėsi
patenkinti. C. L. Draugijai
vadovauja inž. T. Macke-
vičius, neseniai su šeima
persikėlęs iš Montrealio į
Calgary.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 366-2064.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST – SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL.
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

Tauriam lietuviui a. a. KOSTUI IVAŠKEVIČIUI
mirus, liudinčią dukrą Ramutę Rimšienę, žmoną ir
visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu
liūdi -

✓ D. K. Smilgevičiai
ir sūnūs

GREITAI BĖGA DIENOS

Rugsėjo pradžioje mūsų koloniją paliko Marytė ir Vacys Žiziai, išvykę į Dominio'o salą, kur Vacys gavo Commonwealth Secretariat paskyrimą irbuli dviems metams.

Marytė ir Vacys išlydėjo gražus būrys draugų.

Vacys Žizys aktyvus mūsų bendruomenės žmogus; priklausė Montreallio Akademiniam Sambūriui, — Marytė buvo ir valdybos narė, — dirbo lietuviškiems reikalams, daug pridėjo rūpesčio ir darbo N. L. išlaikymui po red. Jono Kardelio mirties. Malonus kompanijos, entuziastingas šachmatininkas, didelis muzikos mėgėjas ir nuoširdus draugas jau virš dviejų mėnesių savo sugebėjimus atiduoda kito klimato, kitos rasės žmonių gerovei, semiasi naujų patyrimų ir išpūdžių.

M. ir V. Žiziai, tikimės, pasidalins netrukus savo išpūdžiais su NL skaitytojais, o mes, linkėdami geros sėkmės, tikimės, kad laikas jiems tenai prabėgs riste! b.

NL SPAUDOS BENDROVĖS PRANEŠIMAS

Šių metų pavasarį buvo įvykę du Montreallio visuomenės pasitarimai laikraščio reikalais ir buvo sudaryta Patariamoji Komisija iš Pov. Povilaičio, Vyt. Gruodžio ir L. Girinio.

Komisija, nagrinėjusi tolimesnes laikraščio

leidimo galimybes, padarė gana išsamų savo studijų pranešimą ir pasiūlymus, ir juos pateikė bendrovės valdybai. Minėtoji komisija ir valdyba nutarė šaukti nepaprastą montrealiečių lietuvių susirinkimą. Susirinkimas numatytas gruodžio 16 d., sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Tad prašoma kiekvieno, kuriam dar rūpi spausdinto lietuviško žodžio išlikimas, šiame susirinkime dalyvauti.

• NL laikraščio labai yra ruošiamas parengimas gruodžio 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Bus programa ir karšta vakarienė su gėrimų bufetu ir muzika. Programa retai pasitaikanti. Skaidrės iš Vietnamo, kai buvo nuvykę Kanados kariuomenės karininkai tškai įgyvendinti ir iš kitur. Prašome šiam nepaprastam ir smagiam parengimui rezervuoti laiką ir į jį atvykti.

• NL spaudos balius įvyks TORONTE 1974 m. gegužės mėn. 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose ir Montrealyje gegužės mėn. 11 d. James Lyng salėje (kurioje buvo 1972 m. Lietuvių Dienos susipažinimo balius).

NL ATSTOVYBĖ TORONTE

NL redakcijos ir bendrovės iniciatyva buvo užmegsti tampresni ryšiai su torontieškiais. Kelių asmenų iniciatyva yra įsteigta NL laikraščio atstovybė Toronte iš šių asmenų: J. R. Simanavičiaus, St. Jokubaičio, Alg. Dūdės, V. Bačėno, J. Škrebutėnienės, V. Petraičio, D. Renkauskos, I. Urbono, M. Račio ir kt.

Ši grupė talkininkaus N. L. laikraščiui ir palaikys ryšį tarp torontiečių. Jau dabar yra užplanavę N. L. spaudos balių 1974 m. gegužės mėn. 4 d. Toronte

laikraščio labai yra ruošiamas parengimas gruodžio 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Bus programa ir karšta vakarienė su gėrimų bufetu ir muzika. Programa retai pasitaikanti. Skaidrės iš Vietnamo, kai buvo nuvykę Kanados kariuomenės karininkai tškai įgyvendinti ir iš kitur. Prašome šiam nepaprastam ir smagiam parengimui rezervuoti laiką ir į jį atvykti.

• NL spaudos balius įvyks TORONTE 1974 m. gegužės mėn. 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose ir Montrealyje gegužės mėn. 11 d. James Lyng salėje (kurioje buvo 1972 m. Lietuvių Dienos susipažinimo balius).

NL ATSTOVYBĖ TORONTE

NL redakcijos ir bendrovės iniciatyva buvo užmegsti tampresni ryšiai su torontieškiais. Kelių asmenų iniciatyva yra įsteigta NL laikraščio atstovybė Toronte iš šių asmenų: J. R. Simanavičiaus, St. Jokubaičio, Alg. Dūdės, V. Bačėno, J. Škrebutėnienės, V. Petraičio, D. Renkauskos, I. Urbono, M. Račio ir kt.

Ši grupė talkininkaus N. L. laikraščiui ir palaikys ryšį tarp torontiečių. Jau dabar yra užplanavę N. L. spaudos balių 1974 m. gegužės mėn. 4 d. Toronte

laikraščio labai yra ruošiamas parengimas gruodžio 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Bus programa ir karšta vakarienė su gėrimų bufetu ir muzika. Programa retai pasitaikanti. Skaidrės iš Vietnamo, kai buvo nuvykę Kanados kariuomenės karininkai tškai įgyvendinti ir iš kitur. Prašome šiam nepaprastam ir smagiam parengimui rezervuoti laiką ir į jį atvykti.

• NL spaudos balius įvyks TORONTE 1974 m. gegužės mėn. 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose ir Montrealyje gegužės mėn. 11 d. James Lyng salėje (kurioje buvo 1972 m. Lietuvių Dienos susipažinimo balius).

NL ATSTOVYBĖ TORONTE

NL redakcijos ir bendrovės iniciatyva buvo užmegsti tampresni ryšiai su torontieškiais. Kelių asmenų iniciatyva yra įsteigta NL laikraščio atstovybė Toronte iš šių asmenų: J. R. Simanavičiaus, St. Jokubaičio, Alg. Dūdės, V. Bačėno, J. Škrebutėnienės, V. Petraičio, D. Renkauskos, I. Urbono, M. Račio ir kt.

Ši grupė talkininkaus N. L. laikraščiui ir palaikys ryšį tarp torontiečių. Jau dabar yra užplanavę N. L. spaudos balių 1974 m. gegužės mėn. 4 d. Toronte

laikraščio labai yra ruošiamas parengimas gruodžio 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Bus programa ir karšta vakarienė su gėrimų bufetu ir muzika. Programa retai pasitaikanti. Skaidrės iš Vietnamo, kai buvo nuvykę Kanados kariuomenės karininkai tškai įgyvendinti ir iš kitur. Prašome šiam nepaprastam ir smagiam parengimui rezervuoti laiką ir į jį atvykti.

• NL spaudos balius įvyks TORONTE 1974 m. gegužės mėn. 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose ir Montrealyje gegužės mėn. 11 d. James Lyng salėje (kurioje buvo 1972 m. Lietuvių Dienos susipažinimo balius).

NL ATSTOVYBĖ TORONTE

NL redakcijos ir bendrovės iniciatyva buvo užmegsti tampresni ryšiai su torontieškiais. Kelių asmenų iniciatyva yra įsteigta NL laikraščio atstovybė Toronte iš šių asmenų: J. R. Simanavičiaus, St. Jokubaičio, Alg. Dūdės, V. Bačėno, J. Škrebutėnienės, V. Petraičio, D. Renkauskos, I. Urbono, M. Račio ir kt.

Ši grupė talkininkaus N. L. laikraščiui ir palaikys ryšį tarp torontiečių. Jau dabar yra užplanavę N. L. spaudos balių 1974 m. gegužės mėn. 4 d. Toronte

laikraščio labai yra ruošiamas parengimas gruodžio 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Bus programa ir karšta vakarienė su gėrimų bufetu ir muzika. Programa retai pasitaikanti. Skaidrės iš Vietnamo, kai buvo nuvykę Kanados kariuomenės karininkai tškai įgyvendinti ir iš kitur. Prašome šiam nepaprastam ir smagiam parengimui rezervuoti laiką ir į jį atvykti.

• NL spaudos balius įvyks TORONTE 1974 m. gegužės mėn. 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose ir Montrealyje gegužės mėn. 11 d. James Lyng salėje (kurioje buvo 1972 m. Lietuvių Dienos susipažinimo balius).

NL ATSTOVYBĖ TORONTE

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR
PRANCŪZIŠKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius
tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas
visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona
ir kiti produktai.

D E M E S I O !

Tel. 768-5909

LAUKIAMOS LIETUVĖS MOTERYS UŽEINANT!
DRAUGIŠKAS APTARNAVIMAS!

— JOLIE DAME —

EUROPIETIŠKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ
IR ITALIŠKŲ MEGZTINUKŲ KRAUTUVĖ

25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)

Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P. Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkeliu Nr. 40 arba Nr. 20.

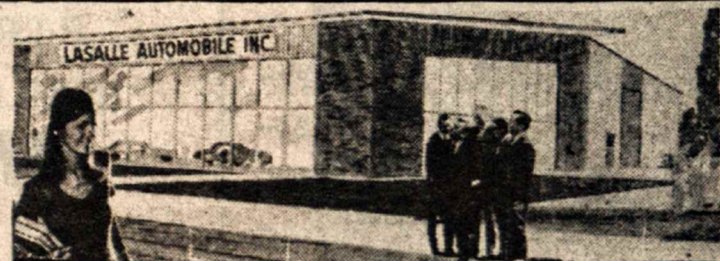
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

P A R D A V I M A S

IMPERIAL — CHRYSLER — DODGE — CHARGER
CORONET — CHALLENGER — SWINGER — DART
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Parlavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtyys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos — lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavyas 365-3252

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai

366-0330

140 - 2e AVENUE

LASALLE

- Sildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Teñ-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir viso kt.

7022, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE **366-6941**

KLB MONTREALIO APYL. RINKIMAI

KLB Montrealio šeimelio rinkimai įvyks š.m. gruodžio mėn. 2 d., sekmadienį. Rinkimų komisijos sudėtis yra tokia: pirm. A. Staškevičius, A. Jonelis, St. Pocauskas, V. Markauskas, J. Dalmotas.

KLB Montrealio apyl. v-ba

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS MONTREALIO SKYRIAUS VEIKLA

Spalio mėn. įvykęs KLK Moterų Draugijos susirinkimas, septynių namuose sutraukė gražų šokių dalyvių, atėjusių pabendrauti, aptarti naujų veiklos gairių ir pasiklausti septynių Paulės pakaitos "Atlaiduma". Septyni Paulė turi sugebėjimą perduoti savo mintis net tik žodžiais, bet labai vaizdžiai atkurti įvykius, paremtus kartais ir savo asmeniniais patyrimais. Tai padarė pasikaitę daugiau turtingesne ir gyvesne. Įdomi ir nenuginčijama buvo jos pakaitoje išvesta tezė, kad žmogus, kuris nemoka kitam atleisti, turėtų maldos žodžius kartoti šitaip: "Ir neatleisk manęs savo kalčių, kaip ir mes neatleidžiame savo kaltininkams".

Po pakaitos įvyko gyvos diskusijos einamaisiais klausimais. Buvo renkamos atstovės į Kanados Katalikių Moterų suvažiavimą Toronte. Montrealio Katalikių Moterų Draugiją atstovavo E. Bernotienė, T. Čipkienė ir D. Staškevičienė.

Susirinkimo metu išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigoms šekanti: Dr. A. Jaugelienė — pirmininkė, S. Petrauskienė — vicepirmininkė, E. Bernotienė — išdėdinkė, J. Mockienė — soc. reikalams, N. Bagdžiūnienė — sekretorė ir inf. reikalams.

Lapkričio 18 d. po 11 val. šv. Mišių septynių namuose yra šaukiama visuotinė narių susirinkimas, kurio metu bus svarstomi klausimai kaip sėkmingiau praveisti L.K.M. Montrealio skyriaus metinę šventę, įvykstančią gruodžio 9 d.

Nijolė Bagdžiūnienė

Lietuvių Studentų Atstovinių susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 16 d. septynių Namuose. Turėsimame večiara — Vytautą Spudulį, 17 metų jaunuolį, neįeniai atvažiavusį iš Lietuvos. Taip pat yra pakviesta Rūta Danaitytė, kuri keliaus po Lietuvą šią vakarą, mumės pakvies savo įspūdžius ir parodyti kaidrę. O Lada Giriūna parodyti filmą apie Lietuvą. Visi studentai yra kviečiami dalyvauti.

V.K.

Aušros Vartų parapijoje metinė vakarienė šeštadienį buvo pasisekusi. Publika priėjo pilna parapijoje salė. Vyko net dvi loterijos, kurių vertingiausia laimėjimas (knygutėmi) buvo televizija. Ją laimėjo Elena Bernotienė.

Škautų abiejų tautų sueiga ir oficialus naujų pareigūnų įvedinimas įvyko sekmadienį A.V. parapijoje salėje. Tuntą perėmė vadovauti p. Roma Verbyla.

DLK Vytauto klubas rengia Naujų Metų sutikimą klubo didžioje salėje. Kviečia visus lietuvius dalyvauti N. Metų sutikime.

VISKAS BARGAN!

Metinis BAZARAS trečiadienį — lapkričio 21 — visą dieną. Užeikite šiuo adresu: Beth Aaron Hall, 8125 Stuart St. — Park Extension.

KLK Moterų draugijos Montrealio skyriaus nauja valdyba. (Sėdi iš k.): E. Bernotienė, dr. A. Jaugelienė, S. Petrauskienė; (Stovi): N. Bagdžiūnienė ir J. Mickienė.

PIRKTI AR PARDUOTI NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS V. PETERAITIS

353-9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES
7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos! MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Audronė Simonaitytė — sopranas ir Izabelė Žmuidzinienė dailaus žodžio interpretatorė išpildys Dievo Tarno Jurgio Matulaičio ir Nek. Pr. M. Marijos Sėsers 20 metų veiklos Montrealyje minėjime, gruodžio 1 d. vakare Aušros Vartų salėje. Pelnas skiriamas siuntinių persiuntimui į Suvalkų trikampį. Bilietai gaunami pas seseles ir P. Adamoni.

Geriausia šv. Kalėdų dovana —

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

IR KITOS LIET. ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOS IŠLEISTOS KNYGOS

Teirautis: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA

Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

Dėmesio! Kai kurioms knygoms daroma nuolaida net iki 50%.

Prašykite kainaraščio.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astre

NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!

UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvės atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu

LEO GURECKAS

mw

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 6.5%
Term. ind. 1 m. 7.5%
Term. ind. 2 m. 8%
Term. ind. 3 m. 8.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 9%
Nekiln. turto 9%
Čekių kredito 9%
Investacijos nuo 9.5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.